

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ใน กระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศและประเทศไทย

ปัจจุบันในหลายประเทศได้มีการนำเอาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้กระทำผิดในลักษณะต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้กระทำผิดในลักษณะต่าง ๆ เช่น ผู้ต้องโทษจำคุก ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และผู้ถูกคุมประพฤติ โดยมีแนวคิดเพื่อช่วยลดความแออัดของผู้ต้องหาในเรือนจำ นอกจากนี้ยังได้นำมาใช้เป็นมาตรการคุมประพฤติแบบเข้มเป็นโทษทางเลือกแก่ศาลแทนการลงโทษจำคุกอีกด้วย สำหรับประเทศอังกฤษก็ได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้กระทำผิดในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรมเช่นเดียวกัน และยังนำมาใช้ร่วมกับมาตรการลงโทษในชุมชนด้วย

ประเทศไทยในปัจจุบันก็ได้เริ่มมีการนำเอาเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ต้องโทษ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และผู้ถูกคุมประพฤติแล้วเมื่อไม่นานมานี้ โดยมีแนวคิดเพื่อช่วยลดความแออัดของผู้ต้องหาในเรือนจำเช่นเดียวกับของประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ซึ่งในบทนี้จะได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ต้องโทษ ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และผู้ถูกคุมประพฤติระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษกับประเทศไทย

3.1 กฎหมายต่างประเทศ

3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.1.1 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก

การควบคุมตัวผู้กระทำผิดโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเป็นมาตรการหนึ่งของการลงโทษ ซึ่งมาจากแนวความคิด การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ เพื่อลดปัญหาความแออัดในเรือนจำและทัณฑสถาน ปัญหาด้านงบประมาณแผ่นดินและบุคลากร ปัญหาด้าน

ภาพลักษณ์ของผู้กระทำผิด ปัญหาการได้รับพฤติกรรมที่ไม่ดีจากที่คุมขัง ตลอดจนเป็นการให้โอกาสผู้กระทำผิดใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างปกติ ซึ่งต่อมาได้มีการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวเป็นจำนวนมากในสหรัฐอเมริกา ประเทศแถบยุโรป และประเทศออสเตรเลีย¹

เทคโนโลยีควบคุมผู้กระทำผิดด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) ถูกคิดค้นขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 1960-1970 โดยเป็นส่วนหนึ่งจากการคิดค้นของ Dr. Ralph Schawitzgebel คณะกรรมการในการทดลองด้านจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard ซึ่งต้องการประดิษฐ์อุปกรณ์ที่มีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งมีราคาไม่แพงและสามารถใช้เป็นทางเลือกสำหรับผู้กระทำผิดอันจะมีประโยชน์ต่อบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและสังคมโดยทั่วไป

ในปี ค.ศ. 1964 Dr. Ralph Schawitzgebel พัฒนาวิทยุที่ส่งข้อมูลโดยบุคคลสวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าวได้ โดยมีความสามารถในการส่งสัญญาณเป็นระยะทาง 400 เมตร และสามารถกำหนดสถานที่ตั้งของผู้ที่สวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าวได้ อุปกรณ์ดังกล่าวมีการจดสิทธิบัตรในปี ค.ศ. 1969 แต่ได้นำมาใช้จริงจังหลังจากนั้นประมาณ 20 ปี ได้มีการนำเทคโนโลยีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำผิดในประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา สหราชอาณาจักรอังกฤษ และประเทศอื่นๆ ทั่วโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นสำคัญ

ในปี ค.ศ. 1977 ผู้พิพากษา Jack Love ชาวอเมริกันในเมือง Albuquerque มลรัฐนิวเม็กซิโก ได้รับแรงกระตุ้นจากการ์ตูนไอแมงมุม (Spiderman) ในการนำอุปกรณ์ที่สามารถติดตามตัวผู้กระทำผิดมาใช้ และชักชวนให้ผู้เชี่ยวชาญ (Michael Goss) ของบริษัทในการออกแบบและผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในปี ค.ศ. 1983 จึงกล่าวได้ว่าผู้พิพากษา Jack Love พิจารณาดีให้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้สำหรับผู้กระทำผิดเป็นคนแรกในเมือง Albuquerque โดยให้ติดเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์กับผู้กระทำผิดที่ได้รับการพักโทษเพื่อเฝ้าติดตามพฤติกรรม

โครงการในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้กระทำผิดมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการนำโปรแกรมดังกล่าวมาใช้เป็นจำนวนมากในสหรัฐอเมริกา ดังจะเห็นได้จากในปี ค.ศ. 1988 มีผู้กระทำผิดจำนวน 2,300 คน จำนวน 32 มลรัฐที่ถูกควบคุมตัวด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ต่อมาหลังจากนั้นเป็นเวลา 10 ปี มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการ

¹ สุมลทิพย์ จิตสว่าง. (2550). *โครงการติดตามประเมินผลการนำระบบควบคุมด้วยอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด*. สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม และคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ควบคุมผู้กระทำผิดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากในเดือนมกราคม ค.ศ. 1998 มีผู้กระทำผิดที่ถูกควบคุมด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 95,000 คน และต่อมามีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้กระทำผิดทุกมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งต่อมามาตรการดังกล่าวนี้ได้รับความนิยมกันมากในประเทศออสเตรเลีย และประเทศในแถบยุโรป

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการนำแนวคิดในการใช้ที่อยู่อาศัยเป็นที่ควบคุมผู้กระทำผิดโดยอาศัยระบบอิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาช่วย เพื่อช่วยลดความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน รวมทั้งเป็นการให้โอกาสผู้กระทำผิดได้ใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างปกติ ซึ่งต่อมาเมือง Palm Beach และ Florida ได้พัฒนาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการนำไปใช้สำหรับผู้กระทำผิดที่ได้รับการพักการลงโทษ ตลอดจนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการลดความแออัดขังของผู้ต้องขังในเรือนจำ และรู้จักกันในนามของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ติดตามอย่างใกล้ชิด “tagging” ในกรณีที่ผู้ต้องขังอยู่ห่างจากเครื่องรับส่งสัญญาณตามที่กำหนดไว้ เครื่องรับส่งจะส่งสัญญาณไปยังศูนย์ควบคุม เมื่อพบว่าผู้ต้องขังฝ่าฝืนข้อกำหนดโดยเจตนาจะต้องถูกนำตัวไปเข้ารับการใช้บทลงโทษในชุมชน (Community-based Sanction) ซึ่งเกี่ยวเนื่องมาจากนโยบายในการลดปริมาณผู้ต้องขัง โดยศาลอาจใช้วิธีนี้เป็นทางเลือกหนึ่งของการลงโทษ (Primary Sanction) แทนที่จะจำคุกในเรือนจำ ก็เปลี่ยนเป็นจำคุกที่บ้านเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขังอย่างหนึ่ง วิธีนี้เป็นวิธีการลงโทษที่มีความรุนแรงน้อยกว่าการใช้เรือนจำ แต่มีระดับความรุนแรงมากกว่าการคุมประพฤติแบบธรรมดาเรียกว่าเป็นการคุมประพฤติแบบเข้ม นอกจากนี้ ศาลอาจเปลี่ยนโทษจำคุกโดยใช้มาตรการทางเลือกอื่นได้อีก เช่น

การใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก มาตรการดังกล่าวมีกระบวนการคล้ายหอพักนักศึกษา ผู้ถูกคุมความประพฤติค่อนข้าง มีอิสระเสรี เพราะสามารถออกไปทำงานตามปกตินอกศูนย์ในช่วงกลางวัน และเมื่อกลับเข้าศูนย์ต้องทำตามกฎระเบียบภายในศูนย์และห้องพัก ต้องทำงานบริการสังคมและเข้าโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู เช่น โปรแกรมการเลิกสุรา โปรแกรมการเลิกยาเสพติด เป็นต้น

ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้ถูกคุมความประพฤติจะถูกจำกัดเสรีภาพภายในศูนย์ ซึ่งคล้ายกับที่กักกันตัวชั่วคราว ที่ไม่ใช่คุก เพราะมีสภาพความเป็นอยู่สะดวกสบายพอควร ในทางปฏิบัติจะพักอยู่ประมาณ 60-120 วัน และอาจใช้กับผู้กระทำผิดในคดีจราจรก็ได้

การใช้ค่ายทหาร เป็นวิธีการที่ให้ผู้กระทำผิดอยู่ในสถานที่คุมขังและถูกฝึกวินัยในลักษณะของทหารในช่วงเวลาหนึ่งประมาณ 90-120 วัน หลังจากนั้นจะถูกปล่อยตัวออกมาโดยมีการคุมประพฤติ

การสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ระบบจะประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ควบคุมและอุปกรณ์ส่งสัญญาณซึ่งติดตั้งไว้ที่ตัวผู้กระทำผิด (ข้อมือ/ข้อเท้า) ซึ่งวิธีการสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ จะมีสองแบบคือการติดต่อแบบต่อเนื่องและการติดต่อแบบกำหนด

บ้านกึ่งวิถี สถานที่ที่ใช้ควบคุมผู้ถูกคุมประพฤติหรือพักการลงโทษ โดยมีลักษณะเป็นที่พัก โดยจะถือเป็นที่พักที่อยู่ระหว่างเรือนจำกับบ้านเดิมของผู้ต้องขัง ผู้กระทำผิดจะออกไปเฉพาะเวลาทำงาน เรียนหรือทำกิจกรรมอื่นระหว่างที่อยู่ในสถานที่ที่จะต้องทำงานบริการสังคมหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่กำหนด

การชดเชยความเสียหาย หมายถึงการให้ผู้กระทำผิดคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่เสียหายให้แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นโทษระดับกลางที่ใช้กัน

การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง การห้ามประกอบอาชีพ จะนำมาใช้เมื่อศาลลงโทษให้ภาคทัณฑ์หรือการคุมประพฤติหลังจำคุก เมื่อปรากฏต่อศาลว่าการประกอบอาชีพ, การดำเนินธุรกิจ หรือการทำงานใดๆ นั้น เป็นเหตุผลโดยตรงกับการกระทำความผิดที่ถูกพิพากษาลงโทษไป และเป็นที่เชื่อได้ว่าหากไม่มีการห้ามประกอบอาชีพนั้น ๆ แล้ว ผู้นั้นจะกระทำการอันฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งเป็นอันตรายต่อสังคมอีก

การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ต้องโทษของประเทศสหรัฐอเมริกา² เป็นรูปแบบของโทษทางเลือก ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษระดับกลาง (Intermediate Punishment)² ได้นำมาใช้เป็นมาตรการทางเลือกแทนการลงโทษจำคุก ซึ่งเป็นการลดปัญหาความแออัดในเรือนจำและงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐได้เป็นจำนวนมาก มีรูปแบบและความรุนแรงที่หลากหลายแตกต่างกันไป เพื่อให้การลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิดมากที่สุด แต่ก่อนที่ศาลจะสั่งใช้มาตรการดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้กระทำผิดเสียก่อน

การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมสอดส่องผู้กระทำผิดนี้เป็นมาตรการแบบเข้มหรือเป็นการคุมประพฤติแบบเข้ม (Intensive Supervision Probation) กล่าวคือ มีลักษณะของการเพิ่มระดับของความเข้มข้นของการควบคุมสอดส่องดูแลผู้กระทำผิดให้มากขึ้นไปกว่ามาตรการคุมประพฤติแบบปกติ เป็นวิธีการที่บังคับใช้กับผู้กระทำผิดโดยเน้นความเข้มงวดกับเสรีภาพของบุคคล เพื่อหลีกเลี่ยงการจำคุกและลดการกระทำผิดในอนาคต อีกทั้งยังเป็นการลดข้อ

² McCarthy, Belinda Rodgers and McCarthy, Bernard J. (1977). *Community-Based Correction*. United States: Wadsworth Publishing company. P 3-5.

ครหาในด้านการควบคุมสอดส่องของมาตรการคุมประพฤติแบบปกติที่บางครั้งไม่เข้มงวดเท่าที่ควรซึ่งไม่เหมาะสมในการควบคุมดูแลผู้กระทำผิดบางประเภท³

มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้ต้องขังของมลรัฐเคนทักกี ดังนี้

1) ห้ามมิให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้กระทำความผิดร้ายแรงหรือพยายามกระทำความผิดร้ายแรงและผู้เคยต้องโทษในความผิดร้ายแรงที่ยังเกิน 5 ปี

2) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต้องผ่านการรับรองจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ โดยจะต้องไม่บันทึกหรือตรวจสอบภาพ เสียง การติดต่อสื่อสารข้อมูลการเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมอื่นใดในสถานที่นั้น

3) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สามารถนำมาใช้แทนโทษจำคุกที่มีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน

4) ผู้ต้องโทษมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยเสียค่าธรรมเนียมให้แก่หน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยตรง

5) ผู้ต้องโทษที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ศาลกำหนดมีความผิดฐานหลบหนีที่คุมขัง

6) เงื่อนไขที่ศาลกำหนดถือว่าเป็นความสมัครใจของผู้ต้องโทษในการปฏิบัติตามมิใช่การที่รัฐใช้อำนาจบังคับ โดยถือว่าเงื่อนไขดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาด้วย

การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ภายหลังที่ได้ถูกจำคุกมาระยะเวลาหนึ่ง ในมลรัฐจอร์เจียกฎหมายมลรัฐจอร์เจียกำหนดให้ผู้ต้องโทษที่ถูกจำคุกในเรือนจำท้องถิ่นซึ่งถูกตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิดและมีคำพิพากษาให้จำคุกไม่เกิน 12 เดือน ศาลหรือ sheriff มีอำนาจพิจารณาถึงความเหมาะสมของผู้ต้องโทษในการนำการควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ได้ อย่างไรก็ตาม กรณีที่ sheriff กำหนดให้ผู้ต้องโทษใช้มาตรการดังกล่าว ศาลสามารถใช้ดุลพินิจเพิกถอนได้เมื่อเห็นว่าไม่มีความเหมาะสม โดยการพิจารณาใช้มาตรการดังกล่าวผู้ต้องโทษต้องไม่มีประวัติอาชญากรรมภายในเวลา 5 ปี ในข้อหาทำร้ายร่างกายที่รุนแรง รวมทั้งข้อหา ข่มขืน รุกรานทางเพศของเด็ก ปล้นทรัพย์ จำหน่ายสารที่ควบคุมหรืออันตรายมาผู้อื่นโดยยานพาหนะ หนีประกันศาลและต้องไม่มีหมายศาลหรือคำสั่งจากศาลอื่นหรือต้องไม่เจ็บป่วยร้ายแรงและต้องมีความสามารถในการทำงานเป็นปกติ นอกจากนี้ กฎหมายมลรัฐจอร์เจียยังนำการควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

³ อรนิติ์ บุญขรรค์ชัย. (2547). *มาตรการทางกฎหมายในการใช้วิธีการคุมประพฤติแบบเข้ม*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 44.

โดยเฉพาะ โดยผู้ต้องโทษที่ถูกจัดว่าเป็นผู้ต้องโทษความผิดทางเพศที่เป็นอันตราย (Sexually dangerous predator) จะต้องถูกกำหนดให้สวมใส่ระบบการควบคุมผู้ต้องโทษด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งลักษณะความผิดที่ถือเป็นความผิดทางเพศที่เป็นอันตรายได้กำหนดในกฎหมายไว้ โดยเฉพาะ⁴

จากการศึกษาการรื้อนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุกของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าการใช้มาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุก ได้แก่ การใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมประพฤติ การใช้ค่ายทหาร การสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ บ้านกึ่งวิถี การชดเชยความเสียหาย หรือการห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง มีลักษณะคล้ายกันกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดของไทย ยกตัวอย่างเช่น ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก หรือศูนย์กักขังผู้ถูกคุมประพฤติของสหรัฐอเมริกาไม่ใช่เรือนจำ แต่เป็นสถานที่ที่ใช้กักขังผู้ต้องโทษจำคุกอันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องโทษอันมีลักษณะคล้ายกันกับของสถานที่กักกันของประเทศไทย ในขณะเดียวกันการใช้ศูนย์หลักเลี้ยงโทษจำคุกหรือศูนย์กักขังผู้ถูกคุมประพฤติก็ยังเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ต้องโทษในการเดินทางเพื่อเข้าไปในเขตที่กำหนดห้ามซึ่งคล้ายกับมาตรการห้ามเขตกำหนดของไทยในอีกส่วนหนึ่งด้วย

3.1.1.2. การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

มาตรการกฎหมายการปล่อยชั่วคราวและการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ของสหรัฐอเมริกา กฎหมายที่สำคัญในสหรัฐอเมริกามีกำหนดไว้ว่า รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 8 (Eight Amendment) ห้ามเรียกหลักประกัน สูงเกินสมควรและ Federal Judiciary Act 1789 วางหลักไว้ว่าต้องให้มีการประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคดี เว้นแต่กรณีนั้นมีอัตราโทษประหารชีวิตจะไม่ให้มีการประกันตัวอาจเพราะไม่มีมาตรการที่รัดกุมเพียงพอที่จะควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ แต่ถ้าหากศาลมีประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือ หากศาลเห็นว่าอาจเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือการไปทำร้ายผู้อื่นของผู้ต้องหาหรือจำเลย ศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น การขังไว้ที่บ้านหรือสถานที่ที่ศาลกำหนดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่เป็นประจำ

โดยในกฎหมายของสหรัฐอเมริกานั้นได้มีการให้อำนาจศาลกำหนดเงื่อนไขกับผู้ต้องหา ศาลเกรงว่าจะหลบหนีไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ. 1966 ภาคที่ 18 ลักษณะที่ 2

⁴ ซิด้า ธนจิตวิวงศ์. (2553). “การควบคุมผู้ต้องโทษด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์”. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 4(1), หน้า 68.

วิธีพิจารณาหมวดที่ 20726 การปล่อยและการควบคุมตัวระหว่างกระบวนการพิจารณา มาตรา 3142c ที่ได้ถือตามหลักเงื่อนไขอย่างน้อยที่สุดที่จำเป็นต้องใช้เพื่อเป็นหลักประกันว่าจำเลยจะมาศาลตามนัดและไม่ยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน โดยได้บัญญัติไว้ว่า

(1) การกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวและการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ การปล่อยชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา นั้น ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขได้หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการไม่แน่ใจว่าบุคคลนั้นจะมาศาลตามที่กำหนดหรือเป็นอันตรายต่อชุมชนหรือไม่ โดยอาจสั่งให้ทำสัญญาประกันโดยมีนายประกันซึ่งจะทำสัญญายอมให้ยึดทรัพย์ในจำนวนที่พอเพียงต่อการรับรองบุคคลนั้นๆ จะมาศาลตามกำหนดและต้องให้ข้อมูล เกี่ยวกับหนี้สินและทรัพย์สินของนายประกันและภาระผูกพันที่มีและนายประกันจะต้องมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเพียงพอชำระมูลค่าการประกัน หรือโดยมีการถูกควบคุมอยู่ในสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง (Curfew) ทั้งนี้ ศาลอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งในเวลาใดๆ เพื่อกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมหรือที่แตกต่างสำหรับการปล่อยก็ยอมได้เช่นเดียวกัน⁵

ในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นหากศาลพิจารณาแล้วเห็น ว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความเสี่ยง (Risk) ที่จะไม่ปรากฏตัวต่อศาล ศาลจำเป็นต้องมีการกำหนดเงื่อนไขโดยการปล่อยตัวโดยให้มีนายประกัน (Bail)⁶ โดยให้ความสำคัญและระบบ ความน่าเชื่อถือของผู้ประกันโดยมอบอำนาจทางการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตามกำหนดให้ผู้ประกันมีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนนี้ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระให้กับศาลซึ่งในทางปฏิบัติศาลไม่สามารถควบคุมดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนได้อย่างแน่แท้ รูปแบบของการปล่อยชั่วคราวการปล่อยชั่วคราวแบ่งออกได้หลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1.Release on Recognizance เรียกว่า “ROR” หรือ “OR” คือการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีการใช้เงินประกันตัว หรือการปล่อยโดยคำรับรองเป็นวิธีการปล่อยชั่วคราวที่จำเลยเพียงแต่ให้สัญญาว่าจะปรากฏตัวต่อศาลตามกำหนดเวลาที่ศาลนัด

2.Conditional Release คือ การปล่อยชั่วคราวโดยมีเงื่อนไขเป็นวิธีที่ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไปโดยกำหนดเงื่อนไขต่างๆ นอกเหนือจากการเรียก เงินประกัน ดังเช่น การกำหนดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมารายงานตัวต่อศาลทุกสัปดาห์

⁵ 18 U.S. Code § 3142 - Release or detention of a defendant pending trial.

⁶ Speedy Publishing. (2017). *Criminal Justice (Speedy Study Guides)*. (Online). Available URL: <https://books.google.co.th/books?isbn=1681459035>. [2018, 25 July].

3.Unsecured Bond คือการปล่อยชั่วคราวโดยวิธีที่ไม่จำเป็นต้องวางเงินสดเป็นหลักประกัน แต่จะมีผลให้ถูกปรับได้หากจำเลยไม่มาปรากฏตัวต่อศาลตามกำหนดนัด

4.Cash Bond คือวิธีการปล่อยชั่วคราวที่จำเลยต้องวางหลักประกันทั้งหมดด้วยเงินสด หรือโดยวางหลักทรัพย์อื่นประกอบ

5.Deposit Bond คือการปล่อยชั่วคราวโดยวางเงินมัดจำเป็นวิธีการปล่อยชั่วคราวที่จำเลยจะต้องวางเงินสดเป็นหลักประกันเช่นเดียวกัน เพียงแต่จะต้องวางเงินสดไว้เพียงร้อยละ 10 ของราคาหลักประกันที่ศาลกำหนด แต่ถ้าจำเลยผิดสัญญาจะถูกศาลปรับเพิ่มจำนวน

6. Surety Bond คือการปล่อยชั่วคราวที่เป็นนายประกัน (Bail Bondman) จะต้องวางเงินประกันไว้ร้อยละ 10 ของราคาที่ศาลกำหนด⁷

กล่าวโดยสรุปในส่วนของการปล่อยชั่วคราวของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นได้ให้สิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะได้รับการประกันตัวทุกคดี หากเป็นคดีที่มีโทษสูงศาลจำเป็นต้องให้ประกันเป็นแบบวิธีที่ต้องมีสัญญาประกัน โดยวางเงินไว้กับศาลซึ่งจะถูกริบหากผิดสัญญาประกันและจำนวนเงินจะต้องไม่สูงจนเกินไปการกำหนดหลักทรัพย์เป็นเพื่อผู้ได้รับการปล่อยตัวยอมมาศาลเท่านั้น แม้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีความเสี่ยงจะหลบหนีสูงก็อาจได้รับการปล่อยตัวเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องกำหนดมาตรการและเงื่อนไขที่จะนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยกลับเข้าสู่กระบวนการพิจารณาตามปกติให้ได้

เงื่อนไขที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะได้รับการพิจารณาให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยชั่วคราว

ในส่วนของสหรัฐอเมริกานั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของมลรัฐจอร์เจีย (Georgia Cod) ลักษณะที่ 17 บทที่ 6 มาตรา 1.1 ได้วางหลักเกณฑ์การปล่อยตัวจำเลยหรือผู้ต้องหาในระหว่างการพิจารณาที่ต้องใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้ ถ้าปรากฏต่อศาลว่าจำเลยอยู่ในเขตศาลนั้นเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยชั่วคราวก่อนคำพิพากษาเป็นอำนาจของศาลที่จะใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจและให้จำเลยที่มีคุณสมบัติ ตามประมวลกฎหมายในส่วนนี้ปล่อยตัวไปภายใต้โปรแกรมการควบคุมโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษาได้ (Special Condition) โดยผู้พิพากษาเท่านั้นที่มีอำนาจในการสั่งให้มีการใช้โปรแกรมควบคุมการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษา

⁷ ถัตรชัย ตั้งคณานุรักษ์. (2549). *การประกันตัวในคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีประกันอิสรภาพ*. วิทยาพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 31-32.

ถ้าผู้พิพากษานั้นมีเขตอำนาจในการคุมขังความผิดที่เกิดขึ้นและจำเลยมีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการคุมขังภายใต้อนุมาตรา อี ของประมวลกฎหมายมาตรา 17-6-1 เมื่อศาลที่มีเขตอำนาจได้คุมขังจำเลยแล้ว และได้กำหนดว่าจำเลยเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการประกันตัวตามอนุมาตรา อี ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Criminal Procedure) มาตรา 17-6-1 และได้ขอให้ศาลเป็นเงินตามที่ศาลกำหนดไว้ในการปล่อยตัวจากที่คุมขังแล้ว ศาลจะทำการแจ้งไปยังนายอำเภอ (Sheriff)⁸ ว่าจำเลยจะถูกปล่อยในเงื่อนไขโปรแกรมการควบคุมตัวโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนคำพิพากษา⁹ แต่ทั้งนี้แม้กฎหมายของสหรัฐอเมริกาจะวางหลักให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนให้ได้รับการปล่อยชั่วคราวได้ แต่ศาลยังต้องจำเป็นต้องพิจารณาคุณสมบัติในการได้รับการปล่อยชั่วคราวดังที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 17- 6-1 เช่นกัน¹⁰

⁸ เมื่อพิจารณาที่มาหรือรากศัพท์ของคำว่า Sheriff นี้มาจากคำในภาษาอังกฤษดั้งเดิม 2 คำคือคำว่า “Shire” ซึ่งหมายถึง สิ่งหรือบุคคลที่อยู่ใกล้กับ เมืองหรืออาจแปลว่าประจำเมืองก็ได้กับคำว่า “Rieve” ซึ่งแปลว่า หัวหน้าผู้บังคับใช้กฎหมายของท้องที่ เมื่อรวม 2 คำ นี้เป็น Sheriff แล้วจะมีความหมายว่า หัวหน้าผู้ปกครองท้องที่ประจำท้องที่ที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายนั้นเองจะว่าไปแล้วแล้วแล้วรากศัพท์คำว่า Sheriff ก็ให้นึกถึงตำแหน่งนายอำเภอของประเทศไทย เพราะในอำเภอหนึ่ง ๆ อาจมีผู้กำกับการสถานีตำรวจหลายคน แต่จะมีนายอำเภอผู้เป็นหัวหน้าผู้ปกครองท้องที่ประจำท้องที่หรือประจำเมืองเพียงคนเดียวเท่านั้น อ้างอิง *Sheriff ในอเมริกา เปรียบได้กับ “นายอำเภอไทย” หรือ “ตำรวจไทย”?* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <https://www.gotoknow.org/posts/607756>. [2561, 20 กรกฎาคม].

⁹ Georgia Code 17-6-1.1(b) If it appears to the court that a defendant subject to its jurisdiction is a suitable candidate for electronic pretrial release and monitoring, the court may, in its sole discretion and subject to the eligibility requirements of this Code section, authorize the defendant to be released under the provisions of an electronic pretrial release and monitoring program. A judge may only authorize electronic pretrial release and monitoring if that judge has jurisdiction to set a bond for the offense charged and the defendant is otherwise eligible for bond under subsection (e) of Code Section 17-6-1. When a court of competent jurisdiction has already set bond for a defendant indicating that the defendant is otherwise eligible for release on bail pursuant to subsection (e) of Code Section 17-6-1, in addition to accepting cash in satisfaction of the bond set by a court, the court may instruct the sheriff that the defendant is to be released to an electronic pretrial release and monitoring program.

¹⁰ Georgia Code 17-6-1 (e) A court shall be authorized to release a person on bail if the court finds that the person: (1) Poses no significant risk of fleeing from the jurisdiction of the court or failing to appear in court when required; (2) Poses no significant threat or danger to any person, to the community, or to any property in the community; (3) Poses no significant risk of committing any felony pending trial; and (4) Poses no significant risk of intimidating witnesses or otherwise obstructing the administration of justice.

จากหลักกฎหมายข้างต้นได้วางหลักเกณฑ์การใช้มาตรการควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษาดังนี้

ประการแรก การอนุญาตให้ใช้มาตรการควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษาเป็นอำนาจของศาลที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

ประการที่สอง ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิใช้โปรแกรมควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในชั้นก่อนมีคำพิพากษาต้องเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะใช้โปรแกรมดังกล่าวและจำเลยต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติที่ได้รับการประกันตัวตามมาตรา 17-6-1 นอกจากนี้ จำเลยต้องให้เงินประกันตามที่ศาลกำหนด

(2) การกำหนดของผู้ให้บริการควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์บุคคลใดๆ หรือองค์กรใดๆ ที่มีคุณสมบัติและได้รับความเห็นชอบจากผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และ Sheriff จะได้รับความเห็นชอบให้เป็นผู้ให้บริการการปล่อยชั่วคราวด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษา โดยมีข้อกำหนดหลัก ๆ เช่น ผู้ให้บริการจะต้องปฏิบัติตามกฎของรัฐและของท้องถิ่น รวมทั้งกฎระเบียบที่ตั้งขึ้นโดยผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและนายอำเภอ (Sheriff) ในเมืองซึ่งผู้ให้บริการจะต้องจัดหาเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาเพื่อควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวผู้ให้บริการต้องแจ้งชื่อแก่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และนายอำเภอ (Sheriff) รวมทั้งชื่อของบุคคลคนที่ทำการแทนผู้บริการและเบอร์โทรศัพท์สำหรับติดต่อผู้ให้บริการต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายในส่วนนี้แก่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรือนายอำเภอ (Sheriff) ภายใน 3 วัน หลังจากทำการเปลี่ยนแปลงผู้ให้บริการจะต้องจัดหาอุปกรณ์บันทึกทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลการควบคุม การกำหนดทิศทาง การคุมขังในบ้านและการคุ้มครองเหยื่อที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่อยู่ในการให้บริการ โปรแกรมการปล่อยชั่วคราวโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนพิพากษาและในส่วนที่สำคัญที่สุดคือผู้ให้บริการต้องปฏิบัติเหมือนเป็นผู้ค้ำประกันการคุมขัง¹¹ โดยประการสุดท้ายนี้เป็นการพิจารณาได้ว่า ศาลเล็งเห็นถึงความสำคัญ

¹¹ ซีต้า ธนฐิติวงศ์. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 4. หน้า 77.

Georgia Code 17-6-1.1 (j) Any person or corporation approved by the chief judge of the court and the sheriff in their discretion who meets the following minimum requirements may be approved to provide electronic pretrial release and monitoring services:

(1) The provider shall comply with all applicable federal, state, and local laws and all rules and regulations established by the chief judge and the sheriff in counties where the provider provides electronic pretrial release and monitoring services;

ของผู้ประกันซึ่งผู้จัดหาซึ่งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์จำเป็นจะต้องเข้ายินยอมเป็นผู้ประกันซึ่งมีหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการเคลื่อนไหวของผู้ต้องหาหรือจำเลยมิให้กระทำความผิดเงื่อนไขที่ศาลได้วางไว้ในการปล่อยชั่วคราว

หากผู้ให้บริการจัดหาซึ่งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยให้เหมาะสมตามที่ผู้ให้บริการได้รับการร้องขอมีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมให้สูงเกินควรสำหรับการใช้อุปกรณ์การควบคุม หรือกระทำการหรือไม่กระทำการตามที่นายอำเภอ (Sheriff) เห็นสมควรหากมีเหตุผลและหลักฐานที่เพียงพอว่านายอำเภอ (Sheriff) อาจพิจารณาให้มีการยกเลิกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันอิสรภาพโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้ เพราะอำนาจในการอนุญาตให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมเป็นผู้เก็บรักษารายชื่อของผู้ให้บริการ โปรแกรมการปล่อยโดยใช้การควบคุมเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษาที่ได้รับความเห็นชอบนายอำเภอ (Sheriff)¹²

ในมลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายบัญญัติให้นำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม ในขั้นตอนก่อนที่จะมีคำพิพากษา (pre-trial) ดังนี้

ประมวลกฎหมายของมลรัฐจอร์เจีย ลักษณะที่ 17 บทที่ 6 มาตรา 11 ได้วางหลักเกณฑ์การปล่อยตัวจำเลยในระหว่างการพิจารณาที่ต้องใช้การควบคุมโดยเครื่องมือ

---

(2) The provider shall provide the chief judge and the sheriff with the name of the provider, the name of an individual who shall serve as the contact person for the provider, and the telephone number of such contact person;

(3) The provider shall promptly, not later than three business days after such change, notify the chief judge and sheriff of any changes in its address, ownership, or qualifications under this Code section;

(4) The provider shall provide simultaneous access to all records regarding all monitoring information, GPS tracking, home confinement, and victim protection regarding each person placed on electronic pretrial release and monitoring; and

(5) The provider shall act as surety for the bond.

¹² Georgia Code 17-6-1.1(k) The sheriff shall maintain a list of approved providers of electronic pretrial release and monitoring services. The sheriff, in his or her discretion, may temporarily or permanently remove any provider from the list of approved providers should the provider:

(1) Fail to comply with the requirements of this Code section;

(2) Fail to monitor properly any defendant that the provider was required to monitor;

(3) Charge an excessive fee for use and monitoring of electronic monitoring equipment; or

(4) Act or fail to act in such a manner that, in the discretion of the sheriff, constitutes good cause for removal

อิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ ถ้าปรากฏแก่ศาลว่า จำเลยอยู่ในเขตอำนาจศาลนั้นเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะใช้โปรแกรมการควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษาได้ ผู้พิพากษาเท่านั้นที่มีอำนาจในการใช้โปรแกรมการควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษา ถ้าผู้พิพากษานั้นมีเขตอำนาจในการคุมขังความผิดที่เกิดขึ้น และจำเลยก็มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการคุมขังภายใต้ อนุมาตรา E ของประมวลกฎหมายมาตรา 17-6 เมื่อศาลซึ่งมีเขตอำนาจได้คุมขังจำเลยแล้วได้กำหนดว่า จำเลยเป็นผู้มีความสมบัตินี้จะได้ประกันตัวตามอนุมาตรา E ของประมวลกฎหมายมาตรา 17-6 และได้ชดใช้เงินตามที่กำหนดในการปล่อยจากที่คุมขังแล้ว ศาลจะแจ้งไปยังเจ้าพนักงานว่าจำเลยจะถูกปล่อยในเงื่อนไขโปรแกรมการควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก่อนมีคำพิพากษา

ในส่วนของคุณสมบัติที่จำเลยจะได้รับการประกันตัวตามอนุมาตรา E ของประมวลกฎหมายมาตรา 17-6 ที่ศาลอนุญาตให้ประกันตัวได้ถ้าได้พบว่า

- 1) ผู้ต้องหาไม่มีความเสี่ยงที่จะหลบหนีจากเขตอำนาจศาลหรือจะไปปรากฏตัวต่อศาลเมื่อศาลต้องการ
- 2) ผู้ต้องหาไม่คุกคามหรือเป็นอันตรายต่อบุคคลใด หรือทรัพย์สินใดๆ ในชุมชน
- 3) ผู้ต้องหาไม่มีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดในระหว่างพิจารณา และ
- 4) ผู้ต้องหาไม่มีความเสี่ยงที่จะทำการข่มขู่พยานหรือทำการขัดขวางใดๆ ต่อการจัดการความยุติธรรม¹³

นอกจากนี้ ยังต้องให้เงินประกันตามที่ศาลกำหนดและค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมโปรแกรมและหากผู้ต้องหาถูกกล่าวหาว่ามีความผิด a serious violent felony และถูกตัดสินว่ามีความผิดดังกล่าวซึ่งเป็นความผิดร้ายแรงจะต้องพิสูจน์เพื่อให้มีความเชื่อมั่นในความแน่นอนที่จะปรากฏตัวต่อศาล เมื่อศาลต้องการหรือไม่เป็นอันตรายต่อคนอื่นและชุมชน ในการพิจารณาศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างเต็มที่และเมื่อศาลอนุญาตให้ใช้มาตรการดังกล่าวแล้ว จำเลยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่ศาลกำหนด เช่น ระยะเวลาคุมขังที่บ้าน ข้อกำหนดสำหรับการเข้าร่วมศึกษาฟื้นฟูหรือโปรแกรมบำบัดและเงื่อนไขอื่นๆ ที่ติดตามเผด็จการเห็นสมควร

¹³ ปาลิดา มณีโชติ. (2559). “ปัญหาการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวจำเลยในชั้นพิจารณาของศาล”. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 11(2). หน้า 74-75.

3.1.1.3 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้คุมประพฤติ

สำหรับประเทศอเมริกามีการใช้มาตรการคุมประพฤติแบบเข้ม (Intensive Supervision Probation) เป็นมาตรการที่มีลักษณะของการเพิ่มระดับของความเข้มข้นของการควบคุม สอดส่องดูแลผู้กระทำความผิดให้มากขึ้นไปกว่ามาตรการคุมประพฤติแบบปกติ เป็นวิธีการที่บังคับใช้กับผู้กระทำความผิดโดยเน้นความเข้มงวดกับเสรีภาพของบุคคล เพื่อหลีกเลี่ยงการจำคุกและลด การกระทำความผิดซ้ำ อีกทั้งยังเป็นการลดข้อครหาในด้านการควบคุมสอดส่องของมาตรการคุม ประพฤติแบบปกติที่บางครั้งไม่เข้มงวดเท่าที่ควรซึ่งไม่เหมาะสมในการควบคุมดูแลผู้กระทำความผิด บางประเภท¹⁴

การคุมประพฤติแบบเข้ม หรือการควบคุมสอดส่องแบบเข้ม หมายถึง การคุม ประพฤติที่เน้นการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด วิธีนี้นำมาใช้กับจำเลยที่โดยปกติแล้วต้องรับโทษใน เรือนจำมักใช้กับผู้กระทำความผิดไม่รู้ตัวหรือกระทำความผิดไม่ร้ายแรง ไม่มีอาการทางจิตหรือ อารมณ์ไม่ปกติ หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นการลงโทษที่จำกัดเสรีภาพของผู้กระทำ ความผิดที่ต้องถูกติดตามเฝ้าดูทั้งกลางวันและกลางคืน เงื่อนไขที่ศาลมักกำหนดเพื่อกำกับดูแลจำเลย ได้แก่ การต้องเข้าพบเจ้าหน้าที่บ่อยมากขึ้น การรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่สามครั้งต่อเดือน การติด เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว เป็นต้น ในมลรัฐจอร์เจีย แมสซาชูเซต และนิวเจอร์ซีย์ พบว่า ได้ผลดีหากใช้ ISP โดยติดตามตรวจสอบและกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง เช่น สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จะมี ผลลดการกระทำความผิดซ้ำได้¹⁵

มาตรการคุมประพฤติแบบเข้มเป็นมาตรการที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ ภายใต้อาการควบคุมสอดส่องอย่างเข้มงวด กล่าวคือ การกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องมารายงานตัว 5 ครั้ง ภายในหนึ่งสัปดาห์ เมื่อเปรียบเทียบการคุมประพฤติแบบปกติแล้วมีเงื่อนไขให้ไปรายงานตัว ต่อพนักงานคุมประพฤติเดือนละครั้งหรือสองสามเดือนครั้งบ้าง ซึ่งความถี่ของการรายงานตัวเป็น เรื่องสำคัญมาก เพราะระยะเวลาที่ห่างกันมากนั้นพนักงานคุมประพฤดีย่อมไม่มีโอกาสทราบได้ว่า ผู้ถูกคุมประพฤติได้กระทำความผิดเงื่อนไข หรือกระทำความผิดขึ้นใหม่หรือไม่

¹⁴ อรศรี อธิกิจ. (2552). *มาตรการบริการสังคมกับโทษในคดีอาญา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะ นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 159.

¹⁵ คล บุญนาค. (2556). “ทางเลือกในการลงโทษจำเลยในคดีอาญา : มาตรการลงโทษระดับกลาง”. *กฎหมาย*, 60(1). หน้า 34.

มาตรการคุมประพฤติแบบเข้มข้นนี้ไม่สามารถใช้กับผู้กระทำความผิดทุกคน โดยเน้นเฉพาะผู้กระทำความผิดร้ายแรง แต่ผู้ขึ้นต้องมีประวัติหรือภูมิหลังที่ดี และได้กระทำความผิดด้วยความพลั้งพลาดหรืออารมณ์ชั่ววูบและไม่มีนิสัยเป็นอาชญากร เป็นต้น มาตรการคุมประพฤติแบบเข้มข้นก่อให้เกิดผลดีในแง่ที่ว่าเสมือนเป็นมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดแนวใหม่ที่สามารถปรับใช้กับผู้กระทำความผิดแต่ละรายอย่างได้ผล ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้กระทำความผิดแต่ละคนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ¹⁶

มาตรการคุมประพฤติแบบเข้มข้นเป็นโทษทางเลือกแก่ศาลแทนการลงโทษจำคุก ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของมาตรการลงโทษระดับกลางที่มีลักษณะคาบเกี่ยวระหว่างมาตรการคุมประพฤติแบบปกติและการลงโทษจำคุกโดยมีลักษณะของการเพิ่มระดับความเข้มข้นในการควบคุม สอดส่องดูแลผู้กระทำความผิดให้มากยิ่งขึ้น ไปกว่าการคุมประพฤติปกติ โดยเลือกบังคับใช้ให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละคน ทั้งนี้ เพื่อจำกัดข้อเสียของการควบคุมสอดส่องผู้กระทำความผิดของมาตรการคุมปกติที่บางครั้งไม่เข้มงวดเท่าที่ควรซึ่งไม่เหมาะสมแก่การควบคุมดูแลผู้กระทำความผิดบางประเภทที่เห็นได้ว่ามาตรการคุมประพฤติปกติไม่เพียงพอสำหรับบังคับใช้ให้บรรลุผลได้

การควบคุมตัวในที่พักอาศัย (Home Incarceration / House Arrest) เป็นกรณีที่ศาลสั่งคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในที่พักอาศัย ในช่วงเวลาที่กำหนด และศาลมักใช้วิธีการนี้ร่วมกับมาตรการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไว้กับตัวผู้กระทำความผิดด้วย ศาลอาจกำหนดกฎเกณฑ์ให้ผู้กระทำความผิดต้องอยู่ในบ้านที่ขังไว้ตลอดเวลา ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และหากผู้กระทำความผิดออกจากบ้านต้องขออนุญาตศาลเมื่อมีเหตุอันสมควร เช่น ไปทำงาน ประกอบอาชีพ หรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน เป็นต้น¹⁷

ในสหรัฐอเมริกา House Arrest เกิดจากกฎหมายให้สิทธิผู้ต้องโทษจำคุกในความผิดที่ไม่ร้ายแรงขอต่อศาลเพื่อเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการคุมขังไว้ในที่อยู่อาศัยแทน โดยศาลจะมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขึ้นปฏิบัติตาม จึงถือได้ว่าการคุมขังไว้ในที่อยู่อาศัยเป็นโทษทางอาญาที่ลงแก่ผู้กระทำความผิด House Arrest ถือว่าเป็นมาตรการการลงโทษแนวใหม่ที่มาให้สิทธิพื้นฐาน กระทบกระเทือนน้อยกว่าการลงโทษจำคุก

¹⁶ อรนิติย์ บุญขรรค์ชัย, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 3, หน้า 79-80.

¹⁷ คล บุญนาค, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 15, หน้า 35.

นอกจากนี้ House Arrest เป็นมาตรการลงโทษซึ่งสหรัฐอเมริกาใช้กับผู้กระทำความผิดที่ร้ายแรง มีความสอดคล้องกับทฤษฎีลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เพราะมาตรการนี้เป็นการหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้กระทำความผิดประสบกับสภาพแวดล้อมในเรือนจำ ซึ่งจะทำลายลักษณะประจำตัวของเขาและเป็นการหลีกเลี่ยงโทษจำคุกระยะสั้น โดยยังคงมีมาตรการที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดอยู่ ไม่ใช่มาตรการที่ปราศจากผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิดเลย

ดังนั้น มาตรการคุมประพฤติแบบเข้มและมาตรการคุมตัวไว้ในที่พักอาศัยโดยใช้ร่วมกับมาตรการติดตั้งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นี้ จึงนับได้ว่าเป็นวิธีการคุมประพฤติของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นทางเลือกในอีกรูปแบบหนึ่ง นอกจากการควบคุมผู้กระทำความผิดไว้ในเรือนจำของประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับการควบคุมโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนที่ใช้เป็นทางเลือกในการลงโทษหรือใช้แทนการลงโทษจำคุก กฎหมายมลรัฐจอร์เจียนำมาใช้ในการคุมประพฤติดกับผู้กระทำความผิด โดยกรณีผู้กระทำความผิดที่มีโทษความผิดที่มีโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ศาลมีอำนาจพิจารณากำหนดเวลาเพื่อควบคุมความประพฤติของผู้นั้นได้ ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าผู้กระทำความผิดไม่เหมาะสมที่จะได้รับโทษจำคุก ส่วนระยะเวลาในการคุมประพฤติต้องไม่เกินอัตราสูงสุดของคำสั่งจำคุกที่ผู้นั้นได้รับ โดยก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งคุมประพฤติศาลต้องได้พิจารณาถึงข้อมูลที่ได้มีการสืบเสาะและคำแนะนำของพนักงานคุมประพฤติ พฤติการณ์ของผู้กระทำความผิดและรายงานประวัติการก่ออาชญากรรมตลอดจนถึงแวดล้อมของผู้กระทำความผิดนั้นแล้ว

การควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้นำมาใช้ในการคุมประพฤติในกรณีที่ศาลเห็นว่ามีความเหมาะสมโดยเฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดอาญาต่อผู้เสียหายที่เป็นผู้เยาว์ a criminal offense against a victim who is a minor หรือความผิดทางเพศที่เป็นอันตราย dangerous sexual offense ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 12 ลักษณะที่ 42 บทที่ 1 ศาลมีอำนาจสั่งให้คุมประพฤติโดยมีเงื่อนไขพิเศษให้ใช้การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยเลย โดยกรมราชทัณฑ์จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ถูกคุมประพฤติจากการใช้มาตรการควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และโดยทั่วไปผู้กระทำความผิดจะไม่อยู่ภายใต้การคุมประพฤติทั้งก่อนหรือหลังการจำคุกกักขังในแต่ละความผิดรวมทั้งหมดเกิน 2 ปี¹⁸

¹⁸ ชีต้า ธนฐิตวงศ์. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 4. หน้า 65-66.

3.1.1.4 มาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดในประเทศสหรัฐอเมริกา¹⁹

กฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ กฎหมายอาญาของมลรัฐต่างๆ และของสหรัฐอเมริกา และได้มีการจำแนกประเภทความผิดอาญาออกเป็น 2 ประเภท คือ Felony และ Misdemeanor โดยอาศัยโทษตามกฎหมายเป็นสำคัญ โดยมาตรการทางอาญาดังต่อไปนี้

1) โทษประหารชีวิต

ในกรณีที่มีมลรัฐใดยังไม่ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต โทษสูงสุดในระบบกฎหมายของมลรัฐนั้นก็คือโทษประหารชีวิตซึ่งวิธีการประหารชีวิตที่ใช้จะแตกต่างกันออกไปตามแต่ละมลรัฐ เช่น การฉีดสารพิษเข้าร่างกาย การใช้กระแสไฟฟ้า การเข้าห้องรมแก๊ส การยิงเป้า เป็นต้น

2) โทษจำคุก

โทษจำคุกเป็นรูปแบบโทษที่ใช้เป็นหลักในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งอาจจำแนกได้เป็น โทษจำคุกตลอดชีวิต และโทษจำคุกแบบมีกำหนดเวลา

ในการกำหนดโทษจำคุกนั้น ศาลอาจกำหนดโทษจำคุกแล้วรอการลงโทษไว้โดยกำหนดเงื่อนไขให้คุมประพฤติก็ได้

3) โทษระดับกลาง

การลงโทษระดับกลาง เป็นทางเลือกแทนการคุมประพฤติ และการจำคุกแบบดั้งเดิม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดจำนวนผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังมุ่งป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งวิธีการคือการกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องอยู่ภายใต้การสอดส่องดูแลของเจ้าหน้าที่²⁰ จะถูกควบคุมประพฤติและมีเงื่อนไขพิเศษเข้มงวดหลายประการ และมีความหลากหลายดังต่อไปนี้

(1) โทษปรับเป็นโทษที่ใช้รองจากโทษจำคุกโดยมลรัฐส่วนใหญ่จะใช้โทษปรับที่มีการกำหนดอัตราแน่นอน แต่บางมลรัฐจะใช้ระบบปรับโดยคำนึงถึงรายได้ต่อวันของผู้กระทำผิด (Day-fines)

(2) การคุมประพฤติแบบเข้ม

รูปแบบการคุมประพฤติแบบเข้มจะแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ แต่ส่วนใหญ่จะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดพบพนักงานคุมประพฤติสัปดาห์ละหลายครั้ง ให้พนักงานคุมประพฤติ

¹⁹ อภิรัตน์ เพชรศิริ และคณะ. (2554). *การบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย*. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 19-22.

²⁰ กรมคุมประพฤติ. (ม.ป.ป). *โครงการวิจัยการศึกษาและแนวทางความเป็นไปได้ในการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย*. กระทรวงยุติธรรม. หน้า 30.

ไปเยี่ยมในเวลากลางคืนหรือวันหยุดโดยไม่แจ้งล่วงหน้า การตรวจยาเสพติดโดยไม่แจ้งล่วงหน้า และการบังคับใช้เงื่อนไขคุมประพฤติอย่างเคร่งครัด

(3) การคุมประพฤติแบบทำให้ตกใจกลัว

หมายถึงการจำคุกในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ก่อนจะมีการคุมประพฤติ โดยหวังว่าประสบการณ์จากการถูกจำคุกจะช่วยข่มขู่ยับยั้งไม่ให้เกิดซ้ำอีกในอนาคต กลุ่มเป้าหมายคือเยาวชนผู้กระทำความผิดที่ไม่มีประวัติการถูกจำคุกมาก่อน

(4) การทำงานบริการสังคม

การทำงานบริการสังคมเป็นการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดให้สังคมด้วยการทำงานให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เช่น โรงเรียนของรัฐ องค์กรต่อต้านยาเสพติด สวนสาธารณะ ศาล หรือเรือนจำ เป็นต้น คล้ายกับเป็นการชดเชยค่าเสียหายเป็นแรงงานมากกว่าการใช้ด้วยตัวเงิน โดยมาตรการดังกล่าวจะถูกนำมาใช้เป็นเงื่อนไขสำหรับการคุมประพฤติ หรือการคุมประพฤติหลังจำคุก

(5) การกักขังในบ้าน

การกักขังในบ้านเป็นการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดถูกจำกัดเสรีภาพอยู่ภายในบ้านในช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นตลอด 24 ชั่วโมงหรือเฉพาะเวลากลางคืน

(6) ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก

มาตรการดังกล่าวมีกระบวนการคล้ายหอพักนักศึกษา ผู้ถูกคุมความประพฤติค่อนข้าง มีอิสระเสรี เพราะสามารถออกไปทำงานตามปกตินอกศูนย์ในช่วงกลางวัน และเมื่อกลับเข้าศูนย์ต้องทำตามกฎระเบียบภายในศูนย์และห้องพัก ต้องทำงานบริการสังคมและเข้าโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู เช่น โปรแกรมการเลิกสุรา โปรแกรมการเลิกยาเสพติด เป็นต้น

(7) ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมประพฤติ

ผู้ถูกคุมความประพฤติจะถูกจำกัดเสรีภาพภายในศูนย์ ซึ่งคล้ายกับที่กักกันตัวชั่วคราว ที่ไม่ใช่คุก เพราะมีสภาพความเป็นอยู่สะดวกสบายพอควร ในทางปฏิบัติจะพักอยู่ประมาณ 60-120 วัน และอาจใช้กับผู้กระทำความผิดในคดีจราจรก็ได้

(8) การใช้ค่ายทหาร

เป็นวิธีการที่ให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสถานที่คุมขังและถูกฝึกวินัยในลักษณะของทหารในช่วงเวลาหนึ่งประมาณ 90-120 วัน หลังจากนั้นจะถูกปล่อยตัวออกมาโดยมีการคุมประพฤติ

(9) การสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

ระบบจะประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ควบคุมและอุปกรณ์ส่งสัญญาณซึ่งติดตั้งไว้ที่ตัวผู้กระทำผิด (ข้อมือ/ข้อเท้า) ซึ่งวิธีการสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ จะมีสองแบบคือการติดต่อแบบต่อเนื่องและการติดต่อแบบกำหนด

(10) บ้านกึ่งวิถี

สถานที่ที่ใช้ควบคุมผู้ถูกคุมประพฤติหรือพักการลงโทษ โดยมีลักษณะเป็นที่พัก โดยจะถือเป็นที่พักที่อยู่ระหว่างเรือนจำกับบ้านเดิมของผู้ต้องขัง ผู้กระทำผิดจะออกไปเฉพาะเวลาทำงาน เรียนหรือทำกิจกรรมอื่นระหว่างที่อยู่ในสถานที่ที่จะต้องทำงาน ทำงานบริการสังคม หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่กำหนด

(11) การชดเชยความเสียหาย

หมายถึงการให้ผู้กระทำผิดคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่เสียหายให้แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นโทษระดับกลางที่ใช้กัน

(12) การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

การห้ามประกอบอาชีพ จะนำมาใช้เมื่อศาลลงโทษให้ภาคทัณฑ์หรือการคุมประพฤติหลังจำคุก เมื่อปรากฏต่อศาลว่าการประกอบอาชีพ การดำเนินธุรกิจ หรือการทำงานใด ๆ นั้นเป็นเหตุผลโดยตรงกับการกระทำความผิดที่ถูกพิพากษาลงโทษไป และเป็นที่เชื่อได้ว่าหากไม่มีการห้ามประกอบอาชีพนั้นๆ แล้ว ผู้นั้นจะกระทำการอันฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งเป็นอันตรายต่อสังคมอีก

นอกจากนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกายังมีการกำหนดมาตรการอื่นทางอาญาอีกด้วย

ดังนี้

- (1) การว่ากล่าวตักเตือน
- (2) การปล่อยโดยมีเงื่อนไข
- (3) การริบทรัพย์สินหรือยึดทรัพย์สิน
- (4) การชดเชยค่าเสียหายหรือจ่ายค่าชดเชยแก่เหยื่อ
- (5) การรอกการลงโทษ หรือ การรอกการกำหนดโทษ
- (6) การส่งตัวไปรับการรักษา
- (7) การคุมประพฤติ
- (8) การคุมประพฤติหลังจำคุก
- (9) การทำทัณฑ์บน
- (10) Community Confinement
- (11) Home Detention
- (12) Intermittent Confinement

จะเห็นว่าแม้มาตรการทางอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีการกำหนดรูปแบบไว้ไม่หลากหลายเท่ามาตรการของประเทศอังกฤษก็ตาม แต่มาตรการที่มีอยู่ของสหรัฐอเมริกาก็มีความละเอียดที่สามารถใช้ได้กับผู้กระทำความผิดทุกประเภท

3.1.2 ประเทศอังกฤษ

3.1.2.1 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก

ประเทศอังกฤษมีกฎหมายอังกฤษตาม Criminal Justice Act 2003 มาตรา 177 และ 181 ซึ่งศาลใช้มาตรการดังกล่าวเป็นทางเลือกในการลงโทษหรือใช้แทนการจำคุกบริหารกระบวนการลงโทษที่เพิ่มประสิทธิภาพและรักษาความปลอดภัยให้สังคม โดยศาลออกคำสั่งให้ใช้การควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

กรณีการควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 177 เป็นกรณีบุคคลอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ถูกพิพากษาลงโทษในความผิดหรือก่อนที่จะถูกพิพากษานั้น ศาลมีอำนาจสั่งลงโทษในชุมชนมาตรการใดมาตรการหนึ่ง หรือหลายอย่าง ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew order) หรือห้ามเข้าเขตกำหนด (exclusion requirement) ศาลต้องออกคำสั่งให้ใช้การควบคุมด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ส่วนมาตรการอื่น ๆ ในการลงโทษในชุมชนนั้น อาจมีคำสั่งให้ใช้การควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้ เช่น คำสั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) คำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew requirement) คำสั่งห้ามเข้าสถานที่ หรือเขตกำหนด (exclusion requirement) คำสั่งให้อยู่ในสถานที่กำหนด (residence requirement) และคำสั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติ (supervision requirement) เป็นต้น หากศาลเห็นว่ามีความจำเป็นโดยคำสั่งให้ลงโทษในชุมชนดังกล่าวนี้ศาลจะต้องกำหนดเวลาไว้อย่างแน่นอนในคำพิพากษาและต้องไม่เกิน 3 ปี คำสั่งของศาลอาจมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้โดยข้อเสนอของ Secretary of State

ส่วนการควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 181 เป็นกรณีลงโทษจำคุกหรือกักขังน้อยกว่า 12 เดือน ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ใช้มาตรการอื่น ๆ พร้อมกับจำคุกโดยโทษจำคุกต้องไม่ต่ำกว่า 2 สัปดาห์ และต้องไม่เกิน 13 สัปดาห์ ส่วนคำสั่งนั้นต้องไม่เกิน 26 สัปดาห์ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew order) หรือห้ามเข้าเขตกำหนด (exclusion requirement) ศาลต้องออกคำสั่งให้ใช้การควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ส่วนคำสั่งมาตรการอื่น ๆ อาจมีคำสั่งสั่งให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวได้ หากศาลเห็นว่ามี ความ

จำเป็น โดยมีหลักเกณฑ์การนำมาตราการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับมาตรการลงโทษในชุมชนคล้ายคลึงกับมาตรา 177

นอกจากนี้ ก่อนที่ศาลจะกำหนดโทษศาลจะต้องพิจารณารายงานการสืบเสาะก่อน (presentencing report) ซึ่งรายงานการสืบเสาะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการกระทำความผิดและความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่ได้กระทำ รวมถึงเหตุเพิ่มโทษหรือเหตุลดโทษและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิดประกอบ เว้นแต่ศาลจะเห็นว่าไม่จำเป็น โดยมีกรอบการใช้ดุลพินิจของศาลที่ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพสิ่งแวดล้อมและควรใช้มาตรการเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวเพื่อวัตถุประสงค์เบื้องต้นในการส่งเสริมและควบคุมการปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่ลงโทษผู้กระทำความผิดและเพื่อความปลอดภัยของสาธารณชนตลอดจนป้องกันการกระทำความผิดซ้ำซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงมากที่สุด²¹

ในส่วนของผู้ต้องโทษซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว กฎหมายอังกฤษกำหนดให้สามารถควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวภายหลังจากผู้ต้องโทษได้รับการลงโทษจำคุกมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว Crime and Disorder Act 1996 แก้ไข Crime Justice Act 1991 ในส่วนที่เกี่ยวกับประเภทของนักโทษที่แน่นอน หลังจากประเมินความเสี่ยงแล้วสามารถใช้การควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในส่วนที่เหลือของการลงโทษจำคุกตามคำพิพากษาได้ โดยผู้ต้องโทษอาจถูกปล่อยชั่วคราวก่อนเป็นเวลามากที่สุดถึง 135 วัน ถ้าได้รับการประเมินโดย The Prison Service ว่าเป็นที่เหมาะสมในการใช้มาตรดังกล่าวซึ่งอาจนำมาใช้กับนักโทษเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 14 วัน และสูงสุดถึง 135 วัน ตามมาตรา 34 A ของ Criminal Justice Act 1991 โดยขึ้นอยู่กับระยะเวลาของโทษตามคำพิพากษาที่ได้รับ โดย The Secretary of State มีอำนาจออกคำสั่งแก้ไขระยะเวลาที่ใช้มาตรการดังกล่าวได้ นอกจากนี้ กฎหมายกำหนดคุณสมบัติของผู้ต้องโทษที่เหมาะสมในการปล่อยตัวด้วยการควบคุมโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ คือ

(1) นักโทษอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปซึ่งได้รับคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนแต่ไม่เกิน 4 ปี และได้ผ่านการประเมินความเสี่ยงอนุมัติโดย The Probation Service และ มีที่พักอาศัยที่เหมาะสม

(2) นักโทษซึ่งได้รับคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไปตาม Criminal Justice Act 2003 กฎหมายไม่ได้ห้ามเด็ดขาดในการใช้มาตรการดังกล่าว แต่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่เหมาะสมในการปล่อย ยกเว้นมีสภาพแวดล้อมดีเป็นพิเศษ

²¹ ซิด้า ธนฐิตวงศ์. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 4. หน้า 66-67.

ในกระบวนการพิจารณาถึงความเหมาะสม ศาลจะต้องปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องหรือ Secretary of State เพราะเป็นเจ้าพนักงานหรือผู้ที่รับผิดชอบในการดูแลและรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขและพิจารณารายงานก่อนการพิพากษาหรือคำสั่ง นอกจากนี้ยังกำหนดให้ผู้พิพากษาได้ปรึกษากับหน่วยงานคุมประพฤติและผู้ว่าราชการในการที่จะใช้วิธีการควบคุมด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์กับผู้ต้องโทษ โดยผู้ต้องโทษจะได้รับการประเมินความเสี่ยงจากหน่วยงานคุมประพฤติ ดังนั้น โดยหลักแล้วกรรมการพิจารณาในการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ต้องโทษยังเป็นอำนาจของศาล²²

3.1.2.2 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

การประกันตัวในชั้นฟ้องคดีนั้น โดยหลักแล้วผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวตามบทบัญญัติ The Bail Act 1976 และตามมาตรา 4 ของกฎหมายฉบับนี้บัญญัติว่า “ภายใต้บทบัญญัติของมาตรานี้บุคคลมีสิทธิได้รับการปล่อยชั่วคราว” เป็นหลักการที่คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่จำเป็นต้องถูกควบคุมตัวหรือขังจนนานเกินสมควรหลังการถูกจับ หากมีการส่งตัวถึงศาลชั้นต้น (The Magistrates’s Court) แล้วต้องมิสิทธิที่จะได้รับการประกันตัวออกไป (Granted Bail) ตามกฎหมาย²³

(1) การกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวและการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

กฎหมายมาตรา 3 ของ The Bail Act 1976 ได้ให้อำนาจศาลในการกำหนดเงื่อนไขที่ให้ประกัน หากศาลเห็นว่า การปล่อยตัวชั่วคราวนั้นมีความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะทำการหลบหนีจะกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวให้จำเป็นต้องมีนายประกันหนึ่งคนหรือหลายคนก็ได้ เพื่อให้นายประกันนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาปรากฏต่อศาลตามกำหนด²⁴ และหากผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีผู้ประกันศาลมีอำนาจในการแต่งตั้งนายประกันให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้²⁵ โดยที่ให้เป็นบุคคลที่จะต้องจ่ายเงินตามจำนวนที่ระบุไว้กับศาลเพื่อเป็นหลักประกันว่าจำเลยจะมาปรากฏตัวในเวลาที่ศาลกำหนด โดยเงื่อนไขที่ผู้ประกันได้กระทำไว้กับศาลเรียกว่าสัญญาประกันถ้าจำเลยหลบหนี ผู้ประกันก็อาจถูกเรียกตัวมาเพื่อจ่ายเงินบางส่วนหรือทั้งหมดตามที่ได้ทำสัญญาประกันไว้

²² ชีต้า ธนฐิติวงศ์. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 4. หน้า 67-68.

²³ อารีย์พร กลั่นนุรักษ์. (2545). *การปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไข*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา นิติศาสตรบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์มขม. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 25.

²⁴ The Bail Act 1976 article 8 (1).

²⁵ The Bail Act 1976 article 8 (3).

และการถูกริบหรือถูกยึดเงินประกันก็เหมือนการถูกปรับนั่นเอง หากไม่จ่ายเงินก็จะถูกสอบสวน และอาจมีโทษทางอาญาได้ นอกจากนี้ ศาลจะต้องคำนึงหลักเกณฑ์ทั่วไปของการปล่อยชั่วคราวแล้วยังต้องคำนึงเงื่อนไขอื่น ๆ ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะด้วย ดังเช่น ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพยานหรือหลักฐาน ปฏิบัติสาธารณะประโยชน์เพื่อช่วยสังคม การไปรายงานตัวที่สถานีตำรวจอาทิตย์ละครั้งหรือแม้กระทั่งวันละครั้ง ขอมให้อัดพาสปอร์ตไว้ อยู่ในสถานที่ที่กำหนดเป็นเวลาแน่นอน ทั้งนี้ เพื่อจุดมุ่งหมายเรื่องความปลอดภัยของสังคม และหากมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ได้กำหนดเงื่อนไขไว้ในการการปล่อยชั่วคราว ศาลจะเพิกถอนการใช้มาตรการดังกล่าวแล้วนำตัวกลับมาคุมขัง และอาจมีความผิดฐานหลบหนีหรือละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายของอังกฤษอีกด้วย นอกจากนี้การพิจารณาใช้มาตรการดังกล่าวกับเด็กและเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปี ถึง 17 ปี กฎหมายอังกฤษกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มขึ้นไว้โดยเฉพาะว่าจะต้องได้รับความเห็นชอบในการใช้มาตรการดังกล่าวจาก a youth offending team เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในแต่ละกรณีอีกด้วย และกรณีที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี ต้องเป็นกรณีเฉพาะกระทำความผิดอย่างร้ายแรงหรือเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศหรือความผิดที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป หรือกรณีที่ถูกลงโทษว่ากระทำความผิดในความผิดที่มีโทษจำคุกพร้อมทั้งความผิดที่ถูกกล่าวหาซ้ำอีกในขณะที่อยู่ในประกัน

นอกจากนี้ ในการวางข้อกำหนด the Secretary of State มีอำนาจกำหนดกฎเกณฑ์การควบคุมตัวโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการประกันตัวซึ่งข้อกำหนดอาจแตกต่างกันในกรณีที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลมักให้ประกันตัวได้โดยมีนายประกันมารับรอง (Warranty) ต่อศาลเสมอว่า หากผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต้องเสียค่าปรับ ถ้านายประกันไม่ชำระก็ต้องถูกจำคุก และกรณีที่ศาลไม่พอใจในหลักประกันศาลจะกำหนดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยหาหลักประกันมาเพิ่มต่อศาล²⁶

การกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว โดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อปี ค.ศ. 1999 ได้มีการนำระบบ Electronic Monitoring (EM) มาใช้อย่างจริงจังโดยเป็นเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว และมีการประกาศใช้ The Criminal Justice and Immigration Act 2008 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศาลและสาธารณชนมีความเชื่อมั่นในการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ EM ในการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น (เพราะทางปฏิบัติศาลใช้น้อยมาก) โดยมีบทบัญญัติจำกัดระยะเวลาที่

²⁶ อารีย์พร กลั่นนุรักษ์. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 23. หน้า 28.

ศาลสามารถกำหนดให้ผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราวอยู่ในสถานที่ที่กำหนดได้ไม่เกินวันละ 9 ชั่วโมง และแก้ไข The Bail Act 1976 ระบุชัดเจนว่าเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ EM เป็นเงื่อนไขปล่อยชั่วคราวประการหนึ่งที่ศาลสามารถกำหนดได้ตลอดจนกำหนดว่าระยะเวลาที่ใช้ EM ระหว่างปล่อยชั่วคราวนี้สามารถนำไปหักออกจากระยะเวลาจำคุกที่ศาลกำหนดได้ด้วย²⁷

การปล่อยชั่วคราวของศาลอังกฤษนั้น เงื่อนไขส่วนใหญ่ที่ศาลกำหนดคือ ให้อยู่ในสถานที่ที่กำหนดเมื่อใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หากมีการกำหนดว่าต้องมีหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวนั้นอาจใช้เพียงไม่ถึงร้อยละ 10 ของคดีที่มีการปล่อยชั่วคราวทั้งหมด และถ้าศาลกำหนดให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์แล้วอาจกำหนดเงื่อนไขอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ แต่จะไม่มีหลักประกัน โดยศาลจะเป็นผู้พิจารณาเองว่าจะใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือไม่ โดยผู้ขอปล่อยชั่วคราวไม่ต้องยื่นคำร้องหรือแสดงความจำนงค์ใด ๆ

การดำเนินการและบทบาทของเอกชนในประเทศอังกฤษ ประเทศอังกฤษให้เอกชนทำหน้าที่ดำเนินการใช้ระบบเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด นับตั้งแต่การจัดหาอุปกรณ์ไปจนถึงการติดตั้ง การดูแลการปฏิบัติตามเงื่อนไข และรายงานการผิดเงื่อนไขให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ บทบาทและการดำเนินการ อาจจำแนกได้ 3 รูปแบบ ดังเช่น

1. ให้เอกชนดำเนินการทั้งหมดทั้งการจัดหาติดตั้งอุปกรณ์การดูแลการปฏิบัติตามเงื่อนไขและรายงานการผิดเงื่อนไข ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้ในอังกฤษ
2. เอกชนทำหน้าที่จัดหาและดูแลความสมบูรณ์ของอุปกรณ์ตลอด 24 ชั่วโมง แต่เจ้าหน้าที่รัฐทำหน้าที่ติดตั้งและดูแลการปฏิบัติตามเงื่อนไขและรายงานการผิดเงื่อนไข
3. เอกชนทำหน้าที่จัดหาอุปกรณ์เท่านั้น แต่การติดตั้งและการดูแลการทำตามเงื่อนไขเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งต้องมีการอบรมเพิ่มเติมเป็นพิเศษ²⁸

ในส่วนของกฎหมายประเทศอังกฤษถูกกำหนดไว้ในมาตรา 3AA²⁹ 3AB และ 3AC ของ The Bail Act 1976 โดยแบ่งประเภทเป็นกรณีของเด็ก บุคคลทั่วไปและข้อบังคับของผู้

²⁷ ศุภกิจ เข้มประชา. (ม.ป.ป). *ประสบการณ์การใช้มาตรการควบคุมผู้กระทำผิดด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring of Offenders: EM) ในประเทศยุโรปบางประเทศ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <http://lawjournal.law.tu.ac.th/publications/magazine/magazine/magazineview/?lang=th&id=200>. [2561, 25 กรกฎาคม].

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 7-11.

²⁹ The Bail Act 1976. Section 3AA. “Conditions for the imposition of electronic monitoring requirements: children and young persons.

ประกอบธุรกิจประกันโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ให้มีการกำหนดให้ผู้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่เป็ยวชนจำต้องมียายุเกิน 12 ปีบริบูรณ์ ตามที่กำหนดไว้ใน (2) ศาลถึงมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้เยาวชนผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้ และศาลอาจตั้งให้มีผู้ประกันหรือผู้ดูแลเยาวชนคนนั้นได้ตาม (4) ในกรณีของการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในผู้เยาวชนนั้น กฎหมายของประเทศอังกฤษยังได้กำหนดไว้ในกฎหมายให้การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์นั้นจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ a youth offending team กำหนดด้วย³⁰

โดย a youth offending team นั้นเป็นคณะบุคคลที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ตำรวจและบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจาก a health authority และ the chief education officer³¹

---

(1) A court may not impose electronic monitoring requirements on a child or young person unless each of the following conditions is met.

(2) The first condition is that the child or young person has attained the age of twelve years.

(3) The second condition is that—

(a) the child or young person is charged with or has been convicted of a violent or sexual offence, or an offence punishable in the case of an adult with imprisonment for a term of fourteen years or more; or

(b) he is charged with or has been convicted of one or more imprisonable offences which, together with any other imprisonable offences of which he has been convicted in any proceedings—

(i) amount, or

(ii) would, if he were convicted of the offences with which he is charged, amount, to a recent history of repeatedly committing imprisonable offences while remanded on bail or to local authority accommodation.

(4) The third condition is that the court is satisfied that the necessary provision for dealing with the person concerned can be made under arrangements for the electronic monitoring of persons released on bail that are currently available in each local justice area which is a relevant area.

(5) The fourth condition is that a youth offending team has informed the court that in its opinion the imposition of electronic monitoring requirements will be suitable in the case of the child or young person”.

³⁰ ชีต้า ธนฐิติวงศ์. (2553). *การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 103.

³¹ (5) A youth offending team shall include at least one of each of the following, namely—

(a) a probation officer;

(b) a social worker of a local authority social services department;

(c) a police officer;

การกำหนดการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ในการปฏิบัติตามเงื่อนไขประกันตัว กรณีของบุคคลทั่วไป (ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีไข้เด็กหรือ เยาวชน) ในส่วนของเนื้อหาที่สำคัญ คือ ถูกบัญญัติอยู่ในมาตรา 3AB (2) กฎหมายได้ให้อำนาจศาลหากเห็นว่า ถ้าไม่วางข้อกำหนดให้บุคคลถูกควบคุมตัวโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์แล้ว บุคคลนั้น จะไม่ได้รับการประกันตัวได้และ (3) หากศาลเห็นว่ามีความจำเป็นต้องวางข้อกำหนดให้มีผู้จัดหา มาซึ่งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยทำข้อตกลงกับผู้ต้องหา หรือจำเลยให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก็อาจมีการวางเงื่อนไข เพื่อให้มีการปล่อยชั่วคราวได้ โดยผู้ให้บริการต้องเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ของศาลด้วย³²

(2) การกำหนดมาตรการควบคุมผู้จัดหาซึ่งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

มีมาตรการสำคัญในการกำหนดให้ผู้จัดหาซึ่งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์จำเป็นต้อง เป็น ผู้ควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยคนนั้นด้วยตามมาตรา 3AC(1) ภายใต้เงื่อนไขการควบคุม ของ Secretary of State และมีอำนาจที่จะกำหนดเงื่อนไขเพื่อเป็นการตรวจสอบผู้ประกอบการธุรกิจ ประกันอิสระภาพ โดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์วางกฎเกณฑ์ทั่วไปในการตรวจสอบโดยปราศจาก ความลำเอียง วางข้อกำหนดให้ผู้ให้บริการเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ทำการค้นหาตรวจสอบตัว ผู้ต้องหาหรือจำเลย และหากศาลพิจารณาแล้วว่าการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ไม่อาจปฏิบัติได้

(d) a person nominated by a health authority any part of whose area lies within the local authority's area;

(e) a person nominated by the chief education officer appointed by the local authority under section 532 of the [1996 c. 56.] Education Act 1996.

³² 3AB Conditions for the imposition of electronic monitoring requirements: other persons

(1) A court may not impose electronic monitoring requirements on a person who has attained the age of seventeen unless each of the following conditions is met.

(2) The first condition is that the court is satisfied that without the electronic monitoring requirements the person would not be granted bail.

(3) The second condition is that the court is satisfied that the necessary provision for dealing with the person concerned can be made under arrangements for the electronic monitoring of persons released on bail that are currently available in each local justice area which is a relevant area.

(4) If the person is aged seventeen, the third condition is that a youth offending team has informed the court that in its opinion the imposition of electronic monitoring requirements will be suitable in his case.

โดยสะดวกหรืออาจเกิดข้อขัดข้อง ศาลอาจไม่อนุญาตให้มีการปล่อยตัวชั่วคราวในกรณีดังกล่าวได้³³

จากการศึกษาในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับ เอกชนในประเทศอังกฤษทำให้ทราบได้ว่า

ประการแรก คือ ศาลประเทศอังกฤษได้ให้ความสำคัญต่อนายประกัน กล่าวคือให้อำนาจศาลในการกำหนดเงื่อนไขที่ให้นายประกันหากศาลเห็นว่าการปล่อยตัวชั่วคราวนั้น มีความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะทำ การหลบหนีจะกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวให้จำเป็นต้องมี นายประกันหนึ่งคนหรือหลายคนเพื่อให้ นายประกันนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาปรากฏต่อศาลตาม กำหนด และหากผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีนายประกันศาลมีอำนาจในการแต่งตั้งนายประกันให้ ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ พิจารณาได้ว่าการให้อำนาจศาลตั้งเงื่อนไขและมีอำนาจในการหานาย ประกันให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเช่นนี้เป็นการใช้เอกชนเข้ามาช่วยเป็นเครื่องมือในการ ควบคุม ผู้ต้องหาหรือจำเลยแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจมีจำนวนบุคลากรและทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และหากมีการกำหนดเงื่อนไขใน การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในบ้านเท่านั้น ส่งผลให้ความเสี่ยงที่จะหลบหนีลดน้อยลง และ อาจมีการเรียกหลักประกันไม่ถึงร้อยละ 10 ได้

---

³³ 3AC Electronic monitoring: general provisions

- (1) Where a court imposes electronic monitoring requirements as a condition of bail, the requirements must include provision for making a person responsible for the monitoring.
- (2) A person may not be made responsible for the electronic monitoring of a person on bail unless he is of a description specified in an order made by the Secretary of State.
- (3) The Secretary of State may make rules for regulating—
  - (a) the electronic monitoring of persons on bail;
  - (b) without prejudice to the generality of paragraph (a), the functions of persons made responsible for such monitoring.
- (4) The rules may make different provision for different cases.
- (5) Any power of the Secretary of State to make an order or rules under this section is exercisable by statutory instrument.
- (6) A statutory instrument containing rules under this section shall be subject to annulment in pursuance of a resolution of either House of Parliament.
- (7) For the purposes of section 3AA or 3AB a local justice area is a relevant area in relation to a proposed electronic monitoring requirement if the court considers that it will not be practicable to secure the electronic monitoring in question unless electronic monitoring arrangements are available in that area.
- (8) Nothing in sections 3, 3AA or 3AB is to be taken to require the Secretary of State to ensure that arrangements are made for the electronic monitoring of persons released on bail."

ประการที่สอง หากศาลเห็นว่ามีความจำเป็นศาลอาจให้มีผู้จัดหาเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยให้ผู้เป็นเอกชนทั้งสอง (บริษัทประกันภัยกับผู้ต้องหาหรือจำเลย) ทำสัญญาตกลงกันเองมาตรา 3AB (3) และหากมีการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต้องให้มีการจัดการควบคุมการใช้ด้วย ตามมาตรา 3AC (1) อาจพิจารณาได้ว่าผู้จัดหาไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ควบคุมการใช้ก็ได้ แต่ต้องมีการจัดให้มีการควบคุมการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หากไม่มีศาลอาจใช้อำนาจแต่งตั้งผู้ประกันตามประการแรก

3.1.2.3 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกคุมประพฤติ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษากำหนดโทษจำคุกเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 28 สัปดาห์แต่ไม่เกินกว่า 51 สัปดาห์ และในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาดังแต่ 2 คำพิพากษาขึ้นไปในคราวเดียวศาลจะมีคำพิพากษาให้หรือการลงโทษได้ก็ต่อเมื่อระยะเวลาลงโทษตามคำพิพากษารวมแล้วไม่เกินกว่า 65 สัปดาห์ นอกจากนี้ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดให้ ผู้กระทำความผิดต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง (Community Requirement) ภายในช่วงระยะเวลาที่ศาลได้กำหนดโดยเงื่อนไขที่อาจกำหนดในคำพิพากษาให้หรือการลงโทษมีดังต่อไปนี้³⁴

(3.1) คำสั่งให้ทำงาน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (unpaid work requirement) (มาตรา 199)

(3.2) คำสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (activity requirement) (มาตรา 201)

(3.3) คำสั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) (มาตรา 202)

(3.4) คำสั่งห้ามกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (prohibited activity requirement) (มาตรา 203)

(3.5) คำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew requirement) (มาตรา 204)

(3.6) คำสั่งห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด (exclusion requirement) (มาตรา 205)

(3.7) คำสั่งให้อาศัยอยู่ในสถานที่ที่กำหนด (residence requirement) (มาตรา 206)

(3.8) คำสั่งให้บำบัดรักษาโรคจิต (mental health treatment requirement) (มาตรา 207)

(3.9) คำสั่งให้บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยา (drug rehabilitation requirement) (มาตรา 209)

(3.10) คำสั่งให้ฟื้นฟูผู้ติดสุรา (alcohol treatment requirement) (มาตรา 212)

(3.11) คำสั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติ (supervision requirement) (มาตรา 213)

และ

³⁴ Criminal Justice Act 2003, Section 190.

(3.12) คำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรมสำหรับผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกิน 25 ปี (an attendance centre requirement) (มาตรา 214)

คำสั่งให้ลงโทษในชุมชน เป็นมาตรการลงโทษอีกแบบหนึ่งของอังกฤษซึ่งศาลไม่ใช้วิธีการลงโทษจำคุก ศาลจะมีคำพิพากษาลงโทษโดยชุมชนเมื่อศาลเห็นว่าความผิดนั้นมีความร้ายแรงเพียงพอสำหรับการใช้คำพิพากษาลงโทษโดยชุมชนนั้น และศาลต้องพิจารณาแล้ว เห็นสมควรแล้วว่าจะมีความเหมาะสมที่สุดที่จะใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด และเทียบเท่าได้กับความร้ายแรงของความผิดที่เกิดขึ้นด้วย³⁵

ศาลไม่อาจมีคำพิพากษาลงโทษโดยชุมชนได้หากว่า

- (1) ความผิดนั้นมีกฎหมายกำหนดคำพิพากษาไว้แน่นอนตายตัวแล้ว
- (2) กรณีการมีคำพิพากษาจำคุกในความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนในบางฐานความผิด
- (3) กรณีการมีคำพิพากษาจำคุกในกรณีความผิดซ้ำโดยผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

(4) ความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สาธารณะบางฐานความผิด

คำสั่งให้ถูกลงโทษในชุมชนมีดังต่อไปนี้³⁶

(1) คำสั่งให้ทำงาน โดยไม่จ่ายค่าตอบแทน (unpaid work requirement) หมายถึง คำสั่งที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องทำงานตามที่ศาลกำหนด ให้ครบตามชั่วโมงการทำงานที่กำหนดโดยไม่รับค่าตอบแทนเพื่อการทำงานนั้น

(2) สั่งให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด (activity requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างดังต่อไปนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น ไปรายงานตัวต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่งหรือหลายที่ และในวันใด ๆ ตามที่กำหนดในคำสั่ง หรือให้ทำกิจกรรมใดๆ ตามในวันที่กำหนดตามคำสั่ง เป็นต้น

(3) สั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้าร่วมโปรแกรมที่ได้รับการรับรอง ณ สถานที่ และตามจำนวนวันที่กำหนดในคำสั่ง

(4) สั่งห้ามกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด (prohibited requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องงดเว้นไม่ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในหนึ่งวันหรือหลายวันตามที่กำหนด หรือภายในช่วงเวลาที่กำหนด

³⁵ Criminal Justice Act 2003, Section 148.

³⁶ Criminal Justice Act 2003, Section 190.

(5) สั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew order) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดจะต้องอยู่ภายในสถานที่ใด ๆ ที่กำหนดให้ภายในช่วงเวลาที่กำหนด โดยอาจกำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ตามแต่ละช่วงเวลา หรือแต่ละวันก็ได้

(6) สั่งห้ามเข้าสถานที่หรือเขตที่กำหนด (exclusion requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปในสถานที่ หรือพื้นที่ใด ๆ ตามที่กำหนด ภายในกำหนดระยะเวลาตามคำสั่ง โดยจะต้องเป็นการกำหนดให้การห้ามมีผลเฉพาะในช่วงเวลาตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งเท่านั้น และอาจกำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ตามแต่ละช่วงเวลา หรือแต่ละวันก็ได้

(7) สั่งให้อยู่ในสถานที่กำหนด (residence requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องอาศัยอยู่ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่กำหนดไว้ และตามช่วงเวลาที่กำหนดในคำสั่ง

(8) สั่งให้บำบัดรักษาโรคจิต (mental health treatment) หมายถึง คำสั่งที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้ารับการบำบัดรักษาอาการป่วยทางจิตใจ โดยหรือภายใต้คำแนะนำของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญหรือจิตแพทย์ที่มีใบอนุญาต หรือทั้งสองอย่างในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ในระหว่างช่วงเวลานี้หรือหลายช่วงเวลาตามที่กำหนดในคำสั่ง ซึ่งอาจเป็นการเข้าพักรักษาเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาล ในสถาบัน หรือในสถานที่ใดตามที่กำหนด หรือภายใต้คำแนะนำของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญก็ได้

(9) สั่งให้บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (drug rehabilitation requirement) หมายถึง คำสั่งที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดกระทำการ เข้ารับการบำบัดรักษาโดยหรือภายใต้คำแนะนำของบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติหรือมีประสบการณ์ที่กำหนดเพื่อลด หรือเลิกความต้องการยา หรือความต้องการบริโภคยาอย่างไม่ถูกต้อง เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจปริมาณยาที่อยู่ในร่างกายของผู้กระทำความผิด

(10) สั่งให้ฟื้นฟูผู้ติดสุรา (alcohol treatment requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้ารับการบำบัดรักษาอาการติดแอลกอฮอล์ โดยหรือภายใต้คำแนะนำของบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติหรือประสบการณ์ตามที่กำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลด หรือเลิกอาการติดแอลกอฮอล์

(11) สั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติ (supervision requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องไปพบเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่หรือบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมาย ตามที่บุคคลนั้นได้นัดหมายเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ตามวันเวลา และ ณ สถานที่ที่เจ้าพนักงานนั้นกำหนด

(12) สั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรม กรณีที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี (attendance centre requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรม ให้ครบตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดตามคำสั่ง ซึ่งใช้เฉพาะกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีอายุต่ำกว่า 25 ปีเท่านั้น

จากการศึกษากฎหมายของอังกฤษในส่วนที่เกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกคุมประพฤติ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หรือการลงโทษ ศาลอาจมีคำสั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) (มาตรา 202) ห้ามออกนอกสถานที่ (curfew requirement) (มาตรา 204) คำสั่งห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด (exclusion requirement) (มาตรา 205) คำสั่งให้อยู่ในสถานที่ที่กำหนด (residence requirement) (มาตรา 206) หรือคำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรมสำหรับผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกิน 25 ปี (an attendance centre requirement) (มาตรา 214) ซึ่งคำสั่งดังกล่าวมีลักษณะเช่นเดียวกับมาตรการกักกันหรือห้ามเข้าเขตกำหนดของไทย หรือในกรณีที่ศาลมีคำสั่งลงโทษในชุมชน ศาลอาจสั่งสั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) ห้ามออกนอกสถานที่ (curfew order) สั่งห้ามเข้าสถานที่หรือเขตที่กำหนด (exclusion requirement) สั่งให้อยู่ในสถานที่ที่กำหนด (residence requirement) หรือสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรม กรณีที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี (attendance centre requirement) คำสั่งลงโทษในชุมชนของศาลอังกฤษดังกล่าวก็มีลักษณะคล้ายกันกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดในวิธีการเพื่อความปลอดภัยของไทย

3.1.2.4 มาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดในประเทศอังกฤษ

กฎหมายหลักของประเทศไทยที่กำหนดถึงมาตรการทางอาญาไว้คือ Criminal Justice Act 2003 (CJA 2003) นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมาตรการทางอาญาไว้ในกฎหมายอื่น ๆ อีก เช่น CJA 1991, PCC(S)A 2000 และ Criminal Justice and Court Service Act 2000 เป็นต้น

มาตรการทางอาญาของประเทศไทยมีการกำหนดรูปแบบของโทษที่จะใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดไว้หลากหลาย และยังมีการกำหนดมาตรการเสริมหรือเพิ่มเติมที่จะใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดควบคู่ไปกับการบังคับโทษ เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคลและความร้ายแรงของการกระทำความผิดในแต่ละกรณี ดังนี้

1) โทษจำคุก

โทษจำคุกตามกฎหมายอังกฤษนำมาใช้กับความผิดที่ศาลบัญญัติทุกความผิด ส่วนความผิดที่กฎหมายบัญญัติ จะลงโทษจำคุกได้ต่อเมื่อกฎหมายนั้นๆ ได้ระบุให้มีโทษจำคุก นอกจากนี้โทษจำคุกตามกฎหมายอังกฤษมีอยู่หลากหลายรูปแบบ ดังนี้

(1) โทษจำคุกซึ่งมีระยะเวลาน้อยกว่า 12 เดือน³⁷

ศาลจะมีอำนาจมีคำสั่งคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 12 เดือนบังคับแก่ผู้กระทำความผิดได้ตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น โดยจะต้องกำหนดให้เป็นระยะเวลาอย่างน้อยที่สุด 28 สัปดาห์ แต่ไม่เกิน 51 สัปดาห์ต่อหนึ่งฐานความผิด และจะต้องกำหนดให้ไม่เกินระยะเวลาสูงสุดซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ

(1.1) คำสั่งให้ทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (unpaid work requirement) (มาตรา 199)

(1.2) คำสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (activity requirement) (มาตรา 201)

(1.3) คำสั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) (มาตรา 202)

(1.4) คำสั่งห้ามกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (prohibited activity requirement) (มาตรา 203)

(1.5) คำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew requirement) (มาตรา 204)

(1.6) คำสั่งห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด (exclusion requirement) (มาตรา 208)

(1.7) คำสั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติ (supervision requirement) (มาตรา 213)

(1.8) คำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรมในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกิน 25 ปี (an attendance centre requirement) (มาตรา 214)

(2) คำสั่งให้จำคุกผ่อนส่งหรือจำคุกสัปดาห์

การลงโทษจำคุกผ่อนส่งหรือจำคุกสัปดาห์ (intermittent custody) นั้น เป็นการลงโทษจำคุกแบบใหม่ โดยผู้ถูกลงโทษต้องไปเข้าคุกในวันหยุดหรือในระหว่างสัปดาห์ ซึ่งหมายความว่าแม้จะถูกจำคุกแต่ก็สามารถทำงานได้ตามปกติหรือดูแลครอบครัวได้ การลงโทษจำคุกผ่อนส่งนี้ใช้เมื่อศาลลงโทษจำคุกกระชั้นและผู้ที่ได้รับโทษนี้ต้องยินยอมด้วย ถ้าไม่ยินยอมก็จะได้รับโทษจำคุกตามปกติและศาลอาจกำหนดเงื่อนไขการอนุมัติที่อาจใช้ได้ในการมีคำสั่งให้จำคุกผ่อนส่งหรือจำคุกสัปดาห์ มีดังต่อไปนี้³⁸

(2.1) คำสั่งให้ทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (Unpaid Work Requirement) (มาตรา 199)

(2.2) คำสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (Activity Requirement) (มาตรา 201)

(2.3) คำสั่งให้เข้าโปรแกรม (Programme Requirement) (มาตรา 202)

³⁷ Criminal Justice Act 2003, Section 181.

³⁸ Criminal Justice Act 2003, Section 182.

(2.4) คำสั่งห้ามกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (Prohibited Activity Requirement)

(มาตรา 203)

(3) คำพิพากษาให้รอลงโทษจำคุก

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษากำหนดโทษจำคุกเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 28 สัปดาห์ แต่ไม่เกินกว่า 51 สัปดาห์ และในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาตั้งแต่ 2 คำพิพากษาขึ้นไปในคราวเดียว ศาลจะมีคำพิพากษาให้รอลงโทษได้ก็ต่อเมื่อระเวลาลงโทษตามคำพิพากษารวมแล้วไม่เกินกว่า 65 สัปดาห์ นอกจากนี้ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดให้ ผู้กระทำความผิดต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง (Community Requirement) ภายในช่วงระยะเวลาที่ศาลได้กำหนด โดยเงื่อนไขที่อาจกำหนดในคำพิพากษาให้รอลงโทษมีดังต่อไปนี้³⁹

(3.1) คำสั่งให้ทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (unpaid work requirement)

(มาตรา 199)

(3.2) คำสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (activity requirement) (มาตรา 201)

(3.3) คำสั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) (มาตรา 202)

(3.4) คำสั่งห้ามกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (prohibited activity requirement)

(มาตรา 203)

(3.5) คำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew requirement) (มาตรา 204)

(3.6) คำสั่งห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด (exclusion requirement) (มาตรา 205)

(3.7) คำสั่งให้อาศัยอยู่ในสถานที่ที่กำหนด (residence requirement) (มาตรา 206)

(3.8) คำสั่งให้บำบัดรักษาโรคจิต (mental health treatment requirement)

(มาตรา 207)

(3.9) คำสั่งให้บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยา (drug rehabilitation requirement) (มาตรา 209)

(3.10) คำสั่งให้ฟื้นฟูผู้ติดสุรา (alcohol treatment requirement) (มาตรา 212)

(3.11) คำสั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติ (supervision requirement) (มาตรา 213)

และ

(3.12) คำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรมสำหรับผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกิน 25 ปี

(an attendance centre requirement) (มาตรา 214)

³⁹ Criminal Justice Act 2003, Section 190.

2) โทษกักขัง (detention)

โทษกักขังนั้นจะนำมาใช้กับกรณีที่ผู้กระทำความผิดลงมือกระทำในขณะที่อายุไม่เกิน 18 ปี โดยที่โทษกักขังนี้จะมีระยะเวลาไม่เกินโทษจำคุกที่ศาลสามารถใช้ได้กับผู้กระทำความผิดในขณะที่อายุตั้งแต่ 21 ปี ขึ้นไปในความผิดฐานเดียวกันนั้น

2.1) คำสั่งให้ลงโทษในชุมชน

ศาลจะมีคำพิพากษาลงโทษโดยชุมชนเมื่อศาลเห็นว่าความผิดนั้นมีความร้ายแรงเพียงพอสำหรับการใช้คำพิพากษาลงโทษโดยชุมชนนั้น และศาลต้องพิจารณาแล้วเห็นสมควรแล้วว่ามีความเหมาะสมที่สุดที่จะใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด และเทียบเท่าได้กับความร้ายแรงของความผิดที่เกิดขึ้นด้วย⁴⁰

ศาลไม่อาจมีคำพิพากษาลงโทษโดยชุมชนได้หากว่า

- (1) ความผิดนั้นมีกฎหมายกำหนดคำพิพากษาไว้แน่นอนตายตัวแล้ว
- (2) กรณีการมีคำพิพากษาจำคุกในความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนในบางฐานความผิด
- (3) กรณีการมีคำพิพากษาจำคุกในกรณีความผิดซ้ำโดยผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

- (4) ความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สาธารณะบางฐานความผิด

คำสั่งให้ถูกลงโทษในชุมชนมีดังต่อไปนี้⁴¹

- (1) คำสั่งให้ทำงานโดยไม่จ่ายค่าตอบแทน (unpaid work requirement) หมายถึง คำสั่งที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องทำงานตามที่ศาลกำหนดให้ครบตามชั่วโมงการทำงานที่กำหนดโดยไม่รับค่าตอบแทนเพื่อการทำงานนั้น

- (2) สั่งให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด (activity requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างดังต่อไปนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น ไปรายงานตัวต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่งหรือหลายที่ และในวันใดๆ ตามที่กำหนดในคำสั่ง หรือให้ทำกิจกรรมใดๆ ตามในวันที่กำหนดตามคำสั่ง เป็นต้น

- (3) สั่งให้เข้าโปรแกรม (programmer requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้าร่วมโปรแกรมที่ได้รับการรับรอง ณ สถานที่ และตามจำนวนวันที่กำหนดในคำสั่ง

⁴⁰ Criminal Justice Act 2003, Section 148.

⁴¹ Criminal Justice Act 2003, Section 190.

(4) สั่งห้ามกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด (prohibited requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องงดเว้นไม่ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในหนึ่งวันหรือหลายวันตามที่กำหนด หรือภายในช่วงเวลาที่กำหนด

(5) สั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew order) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดจะต้องอยู่ภายในสถานที่ใด ๆ ที่กำหนดให้ภายในช่วงเวลาที่กำหนด โดยอาจกำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสถานที่ต่างๆ ตามแต่ละช่วงเวลา หรือแต่ละวันก็ได้

(6) สั่งห้ามเข้าสถานที่หรือเขตที่กำหนด (exclusion requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปในสถานที่ หรือพื้นที่ใด ๆ ตามที่กำหนด ภายในกำหนดระยะเวลาตามคำสั่ง โดยจะต้องเป็นการกำหนดให้การห้ามมีผลเฉพาะในช่วงเวลาตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งเท่านั้น และอาจกำหนดให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ตามแต่ละช่วงเวลา หรือแต่ละวันก็ได้

(7) สั่งให้อยู่ในสถานที่กำหนด (residence requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องอาศัยอยู่ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่กำหนดไว้ และตามช่วงเวลาที่กำหนดในคำสั่ง

(8) สั่งให้บำบัดรักษาโรคจิต (mental health treatment) หมายถึง คำสั่งที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้ารับการบำบัดรักษาอาการป่วยทางจิตใจ โดยหรือภายใต้คำแนะนำของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญหรือจิตแพทย์ที่มีใบอนุญาต หรือทั้งสองอย่างในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ในระหว่างช่วงเวลาหนึ่งหรือหลายช่วงเวลาที่กำหนดในคำสั่ง ซึ่งอาจเป็นการเข้าพักอาศัยเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาล ในสถาบัน หรือในสถานที่ใดตามที่กำหนด หรือภายใต้คำแนะนำของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญก็ได้

(9) สั่งให้บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (drug rehabilitation requirement) หมายถึง คำสั่งที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดกระทำการ เข้ารับการบำบัดรักษาโดยหรือภายใต้คำแนะนำของบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติหรือมีประสบการณ์ที่กำหนดเพื่อลด หรือเลิกความต้องการยา หรือความต้องการบริโภคยาอย่างไม่ถูกต้อง เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจปริมาณยาที่อยู่ในร่างกายของผู้กระทำความผิด

(10) สั่งให้ฟื้นฟูผู้ติดสุรา (alcohol treatment requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้ารับการบำบัดรักษาอาการติดแอลกอฮอล์ โดยหรือภายใต้คำแนะนำของบุคคลผู้มีคุณสมบัติหรือประสบการณ์ตามที่กำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลด หรือเลิกอาการติดแอลกอฮอล์

(11) สั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติ (supervision requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องไปพบเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่หรือบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมาย ตามที่บุคคลนั้นได้นัดหมายเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ตามวันเวลา และ ณ สถานที่ที่เจ้าพนักงานนั้นกำหนด

(12) สั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรม กรณีที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี (attendance centre requirement) หมายถึง คำสั่งซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมให้ครบตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดตามคำสั่ง คำสั่งนี้ใช้เฉพาะกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีอายุต่ำกว่า 25 ปีเท่านั้น

2.2) โทษปรับ

โทษปรับเป็นโทษที่ผู้ได้รับจะต้องนำเงินมาชำระต่อศาล โดยนำมาใช้กับทุกฐานความผิด ยกเว้นความผิดที่มีโทษกำหนดไว้แน่นอน ใช้กับผู้กระทำความผิดทุกคน อย่างไรก็ดี หากเป็นเด็กอายุระหว่าง 10-15 ปี ศาลอาจสั่งให้บิดามารดาชำระค่าปรับแทนได้ และในการกำหนดค่าปรับนั้น ศาลจะต้องพิจารณาถึงความสามารถทางการเงินของผู้กระทำ

2.3) โทษริบทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำความผิด

โทษริบทรัพย์เป็นคำสั่งให้ริบทรัพย์ที่ผู้กระทำความผิดใช้ในการกระทำความผิดหรือเจตนาจะใช้ในการกระทำความผิด คำสั่งนี้ใช้กับทุกความผิดและกับผู้กระทำความผิดทุกคนโดยไม่จำกัดอายุ อย่างไรก็ดี ศาลไม่อาจริบทรัพย์ของผู้อื่นที่มีได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดได้ ทรัพย์ที่ถูกริบนี้จะนำไปขายทอดตลาด และอาจนำรายได้มาเพื่อชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย

นอกจากมาตรการทางอาญาหลักดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว กฎหมายอังกฤษยังมีมาตรการทางอาญาเสริมซึ่งศาลอังกฤษสามารถใช้คำสั่งเสริมบางอย่างแก่ผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งการใช้มาตรการเสริมนี้อาจต้องพิจารณาเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละคดี และจะใช้คำสั่งเสริมเมื่อได้ประเมินแล้วว่า การลงโทษโดยรวมได้สัดส่วนกับความรุนแรงของการกระทำความผิด โดยคำสั่งเสริมในการลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอังกฤษมีดังนี้

(1) คำสั่งพฤติกรรมต่อต้านสังคม

ลักษณะของคำสั่งเป็น “การห้ามมิให้กระทำการต่าง ๆ” เมื่อศาลเห็นว่าบุคคลนั้นได้กระทำการในลักษณะที่เป็นการต่อต้านสังคม เช่น ก่อให้เกิดการรบกวน ความตื่นตระหนก หรืออันตราย เป็นต้น อันเป็นการปกป้องสาธารณะจากพฤติกรรมต่อต้านสังคมของผู้กระทำความผิดในอนาคต

(2) คำสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ศาลอาจมีคำสั่งให้ปัจเจกชนกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและมีการกำหนดจำนวนเงินประกันที่ปัจเจกบุคคลต้องจ่ายเงินจำนวนแน่นอนหากมีการละเมิดคำสั่ง โดยคำสั่งดังกล่าวนี้เป็นคนละส่วนกับคำพิพากษาลงโทษ

(3) คำสั่งเพิกถอนสิทธิ

ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิในทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดออกจากทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือทรัพย์สินที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดไม่ว่าในทางใด โดยศาลไม่ถูกจำกัดเงื่อนไขที่จะใช้มาตรการนี้

(4) การเพิกถอนสิทธิการเป็นเจ้าของสัตว์

เมื่อผู้กระทำความผิดถูกพิพากษาว่ามีความผิดตาม Animal Welfare Act 2006 ศาลต้องสั่งเพิกถอนสิทธิความเป็นเจ้าของสัตว์ของผู้กระทำความผิด โดยมาตรการดังกล่าวสามารถใช้แทนหรือเพิ่มเติมกับมาตรการลงโทษอื่นได้อีกด้วย

(5) การทำให้ขาดคุณสมบัติในการเป็นเจ้าของสัตว์

เมื่อผู้กระทำความผิดถูกพิพากษาว่ามีความผิดตาม Animal Welfare Act 2006 ศาลต้องสั่งเพิกถอนคุณสมบัติของผู้กระทำความผิดนั้นจากการเป็นเจ้าของการถือครอง การซื้อขาย หรือการขนส่งสัตว์นั้น โดยศาลอาจกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดผลของคำสั่งด้วยก็ได้

(6) คำสั่งให้ขาดคุณสมบัติ

ศาลสามารถสั่งให้บุคคลใดที่ต้องรับโทษจากการจับจีให้ขาดคุณสมบัติเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม โดยมาตรการนี้ไม่จำเป็นต้องมีการกระทำความผิดมาเชื่อมโยงกับการใช้ยานพาหนะ

(7) การสั่งทำให้กรรมการบริษัทขาดคุณสมบัติ

ตามกฎหมาย Company Directors Disqualification Act 1986 ให้อำนาจศาลในการสั่งให้ผู้กระทำความผิดขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริษัท เมื่อปรากฏว่าผู้กระทำความผิดถูกพิพากษาลงโทษในความผิดที่ได้กล่าวหาที่เชื่อมโยงกับการเลื่อนตำแหน่ง , การกำหนดรูปแบบบริษัท , การบริหารจัดการ , การชำระบัญชี หรือผู้กระทำความผิดถูกพิพากษาลงโทษในความผิดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเอกสารหรือการแจ้งให้นายทะเบียนของบริษัททราบ

(8) คำสั่งห้ามดื่มของมึนเมา

ศาลจะต้องพิจารณาว่าจำเป็นต้องสั่งห้ามมิให้ดื่มของมึนเมาเพื่อป้องกันผู้อื่นจากการกระทำความผิดหรือพฤติกรรมวุ่นวายของผู้กระทำความผิดในขณะที่เขากำลังมึนเมาจากฤทธิ์

แอลกอฮอล์ในอนาคต ซึ่งการพิจารณาดังกล่าวศาลจะต้องพิจารณาไปถึงข้อห้ามในการออกไปอนุญาตต่างๆ ด้วย

(9) Exclusion orders

ศาลสามารถสั่งห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปในสถานที่ที่เฉพาะเจาะจงโดยไม่รับอนุญาตในกรณีที่ผู้กระทำความผิดถูกพิพากษาลงโทษในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการใช้หรือข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง

(10) Football banning orders

คำสั่ง Football banning order เป็นการระบุให้ผู้กระทำความผิดรายงานตัวต่อสถานีตำรวจภายใน 5 วันหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดสละหนังสือเดินทาง (Passport) และอาจกำหนดเงื่อนไข แก่ผู้กระทำความผิด ในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันฟุตบอล

(11) การริบหรือระงับใบอนุญาตจำหน่ายสุรา

เมื่อผู้กระทำความผิดที่มีใบอนุญาตให้จำหน่ายสุรากระทำความผิดตาม Licensing Act 2003 ศาลอาจสั่งริบหรือจะสั่งระงับใบอนุญาตหรือไม่

(12) Parenting orders

เมื่อผู้กระทำความผิดถูกพิพากษาลงโทษในความผิดตาม section 444 of the Education Act 1996 และศาลเห็นว่าต้องใช้คำสั่งดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าวอีกในอนาคต

(13) Restraining orders

เป็นคำสั่งห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำการใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการปกป้องเหยื่อของการกระทำความผิดหรือปกป้องบุคคลตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง จากการขู่เข็ญหรือการทำให้เกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยไม่มีความผิด แต่ศาลเห็นว่าจำเป็นต้องปกป้องบุคคลจากการการข่มขู่ อาจใช้มาตรการนี้ได้แต่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

(14) Sexual offences prevention orders

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดตามที่ระบุในตารางที่ 3 หรือ 5 ตาม the Sexual Offences Act 2003 และศาลเห็นควรว่าจำเป็นต้องใช้มาตรการนี้เพื่อปกป้องผู้อื่นจาก “การคุกคามทางเพศร้ายแรง” จากผู้กระทำความผิด ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์ในการสั่งห้ามด้วยเช่นกัน โดยคำสั่งดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นการห้ามมิให้กระทำการเท่านั้น

3.2 กฎหมายไทย

3.2.1 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510

เนื่องจากมาตรการกักกันสำหรับบุคคลผู้ที่ถูกศาลสั่งให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยไม่ใช่โทษทางอาญา จึงได้มีการออกกฎหมายกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการกักกันดังกล่าวมารองรับ และใช้บังคับคือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510⁴² โดยได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้⁴³ และอธิบดีกรมราชทัณฑ์เป็นผู้ที่มีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจออกกระเปียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกันและวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกันเกี่ยวกับเรื่องการรับและปล่อยตัว การเยี่ยมและการติดต่อ ประโยชน์ เงินทดแทน และรางวัล การตัดสินใจ การศึกษา การอบรม และการฝึกหัดอาชีพ การอนามัย การสุขาภิบาล วิธีการกักกัน การปกครอง วินัย ทรัพย์สินของผู้ถูกกักกัน ชนิดอาวุธประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ และอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่⁴⁴ อีกทั้งได้กฎหมายได้กำหนดเหตุที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้อาวุธ

⁴² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 84 ตอนที่ 127 ลง 29 ธันวาคม 2510.

⁴³ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”.

⁴⁴ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจออกกระเปียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกันและวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การรับและการปล่อยตัว
- (2) การเยี่ยมและการติดต่อ
- (3) ประโยชน์ เงินทดแทน และรางวัล
- (4) การตัดสินใจ การศึกษา การอบรม และการฝึกหัดอาชีพ
- (5) การอนามัย และการสุขาภิบาล
- (6) วิธีการกักกัน
- (7) การปกครอง
- (8) วินัย
- (9) ทรัพย์สินของผู้ถูกกักกัน
- (10) ชนิดอาวุธประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
- (11) อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

อื่นนอกจากอาวุธปืนที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ในกรณีใดบ้าง⁴⁵ รวมถึงกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจในการใช้อาวุธปืนได้ในกรณีเช่นใด⁴⁶ นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่และเงื่อนไขของอธิบดีและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรักษาพยาบาลผู้ถูกกักกันที่เจ็บป่วย⁴⁷ หรือในกรณีที่ผู้ถูกกักกันถึงกำหนดปล่อย แต่ป่วยหนักจนไม่อาจไปจากเขตกักกันได้⁴⁸ หรือกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ถูกกักกัน⁴⁹ รวมถึงกรณีออกกฎกระทรวงกำหนด

⁴⁵ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจใช้อาวุธ นอกจากอาวุธปืนแก่ผู้ถูกกักกันได้เท่าที่ที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ถูกกักกันกำลังหลบหนีหรือพยายามหลบหนี และไม่มีทางจะป้องกันการหลบหนีด้วยวิธีอื่นนอกจากใช้อาวุธ
- (2) ผู้ถูกกักกันก่อความไม่สงบขึ้นและไม่ยอมเชื่อฟังพนักงานเจ้าหน้าที่ห้ามปราม
- (3) ผู้ถูกกักกันใช้กำลังทำร้ายหรือพยายามทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น”.

⁴⁶ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจใช้อาวุธปืนแก่ผู้ถูกกักกันได้เท่าที่ที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ถูกกักกันขัดขืนไม่ยอมวางอาวุธในกรณีที่อาจเกิดอันตรายขึ้น และไม่มีวิธีอื่นที่จะทำให้ผู้ถูกกักกันนั้นวางอาวุธได้
- (2) ผู้ถูกกักกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปก่อความวุ่นวาย เปิดหรือพยายามเปิด ทำลายหรือพยายามทำลายประตู รั้ว หรือกำแพงเขตกักกัน
- (3) ผู้ถูกกักกันใช้อาวุธทำร้ายหรือพยายามทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น

ถ้ามีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีตำแหน่งเหนือตนอยู่ในที่นั้นด้วย และอยู่ในวิสัยที่จะรับคำสั่งได้ จะใช้อาวุธปืนได้ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้นแล้ว”.

⁴⁷ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “เมื่อผู้ถูกกักกันป่วยเจ็บ และถ้าการรักษาพยาบาลในเขตกักกันจะไม่สามารถทำให้ทุเลาได้ อธิบดีจะอนุญาตให้ไปรักษาตัวนอกเขตกักกันตามเงื่อนไขที่เห็นสมควรก็ได้

ถ้ามีความจำเป็นจะต้องรักษาพยาบาลผู้ถูกกักกันนอกเขตกักกันโดยรีบด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้ออกไปรักษาตัวนอกเขตกักกันก่อนก็ได้ แล้วรายงานเพื่อขอรับอนุมัติจากอธิบดี

ในระหว่างการรักษาพยาบาลผู้ถูกกักกันนอกเขตกักกัน ให้ถือว่าเป็นการกักกันอยู่ในเขตกักกันด้วย”

⁴⁸ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ถูกกักกันถึงกำหนดปล่อย หากป่วยหนักจนไม่สามารถไปจากเขตกักกันได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้อยู่รักษาตัวในเขตกักกันต่อไปเป็นการชั่วคราวตามความจำเป็นก็ได้ แล้วรายงานเพื่อขอรับอนุมัติจากอธิบดี”

⁴⁹ มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ถูกกักกัน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถย้ายผู้ถูกกักกันไปกักกันไว้ที่อื่นได้ทันทั่วทั้งที่ จะปล่อยผู้ถูกกักกันออกนอกเขตกักกันชั่วคราวก็ได้

ผู้ถูกกักกันซึ่งได้รับการปล่อยตามวรรคหนึ่งต้องกลับมารายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เขตกักกันภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาปล่อย”

เงื่อนไขการพักการกักกัน การนำสิ่งของต้องห้ามเข้าเขตกักกัน การห้ามผู้อื่นเข้าไปในเขตกักกัน และการห้ามครอบครองสิ่งของต้องห้ามของผู้ถูกกักกัน

อย่างไรก็ดี วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันสำหรับบุคคลที่ถูกศาลพิพากษาให้กักกันตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา ได้กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกรมราชทัณฑ์ ซึ่งตามปกติกรมราชทัณฑ์ต้องมีหน้าที่ดูแลนักโทษซึ่งมีเป็นจำนวนมากในเรือนจำอยู่แล้ว และยังคงรับภาระเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลบุคคลที่ถูกศาลสั่งให้ใช้มาตรการกักกันตามกฎหมายดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีก อีกทั้งระยะเวลาที่กฎหมายให้อำนาจศาลสามารถพิพากษาให้กักกันได้นั้นมีระยะเวลาอย่างน้อยตั้งแต่สามปีถึงสิบปี⁵⁰ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ย่อมก่อให้เกิดปัญหานักโทษล้นเรือนจำรวมไปถึงบุคคลที่ถูกศาลพิพากษาให้ใช้มาตรการกักกันด้วย ดังนั้นหากมีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันจะสามารถช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ในอีกระดับหนึ่ง

3.2.2 ประมวลกฎหมายอาญา

3.2.2.1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 14⁵¹

บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีผู้ถูกใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยอยู่ และได้มีบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่จะสั่งให้มีการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นไป ซึ่งเป็นผลอันไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่กรณีของผู้นั้นได้ หรือนำมาใช้บังคับได้แต่การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเป็นคุณแก่ผู้หนึ่งยิ่งกว่า เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้หนึ่ง ผู้แทนโดยชอบธรรมของ ผู้หนึ่ง ผู้อนุบาลของผู้หนึ่งหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้ยกเลิกการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย หรือร้องขอรับผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น แล้วแต่กรณี ให้ศาลมีอำนาจสั่งตามที่สมควร”

3.2.2.2 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39⁵²

บัญญัติว่า “วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

(1) กักกัน

⁵⁰ มาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้หนึ่งได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษ แล้วแต่กรณี ผู้หนึ่งได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในบรรดาที่ระบุไว้ข้างนั้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้หนึ่งเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้”.

⁵¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 14.

⁵² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39.

- (2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (3) เรียกประกันทัณฑ์บน
- (4) คุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล
- (5) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

3.2.2.3 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 40⁵³

บัญญัติว่า “กักกัน คือ การควบคุมผู้กระทำความผิดติดนิสัยไว้ในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อคัดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ

มาตรา 41⁵⁴ บัญญัติเงื่อนไขให้ศาลมีอำนาจพิพากษากักกันผู้กระทำความผิดได้
มาตรา 42⁵⁵ บัญญัติเรื่องการคำนวณระยะเวลาในการกักกัน และมาตรา 43⁵⁶ บัญญัติให้พนักงาน

⁵³ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 40.

⁵⁴ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 41. บัญญัติว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 209 ถึงมาตรา 216
- (2) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 217 ถึงมาตรา 224
- (3) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 240 ถึงมาตรา 246
- (4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 276 ถึงมาตรา 286
- (5) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 288 ถึงมาตรา 290 มาตรา 292 ถึงมาตรา 294
- (6) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 295 ถึงมาตรา 299
- (7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 309 ถึงมาตรา 320
- (8) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 334 ถึงมาตรา 340 มาตรา 354 ถึงมาตรา 357

และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษแล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดบรรดาที่ระบุไว้นั้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำให้ในขณะที่มียุติต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรา 41”.

⁵⁵ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 42. บัญญัติว่า “ในการคำนวณระยะเวลากักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังที่ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ให้จำคุกหรือกักขังเสียก่อน และให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

ระยะเวลากักกัน และการปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน ให้นับบทบัญญัติมาตรา 21 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”.

⁵⁶ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 43. บัญญัติว่า “การฟ้องขอให้กักกันเป็นอำนาจของพนักงานอัยการโดยเฉพาะ และจะขอรวมกันไปฟ้องคดีอื่นเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกันหรือจะฟ้องภายหลังก็ได้”.

อัยการเป็นผู้มีอำนาจฟ้องขอให้กักกัน ส่วนระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกันนั้น ได้มีพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 กำหนดรองรับไว้ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย⁵⁷ นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์มีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกันและวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน⁵⁸ ซึ่งผู้ถูกกักกันภายในเขตกำหนดจะต้องถูกกักกันและควบคุมดูแลโดยหน่วยงานของกรมราชทัณฑ์ โดยกฎหมาย มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ถูกกักกันกระทำความผิดซ้ำขึ้นมาอีก เพื่อลดนิสัยของผู้ถูกกักกันให้พ้นจากสภาพการเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพให้กับผู้ถูกกักกันเมื่อถูกปล่อยตัวออกไป

3.2.2.4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 44⁵⁹

บัญญัติว่า “ห้ามเข้าเขตกำหนด คือการห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา”

3.2.3 กฎกระทรวง (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510

ข้อ 3⁶⁰ บัญญัติว่า “ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการพักการกักกันประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นซึ่งอธิบดีแต่งตั้งจากข้าราชการมีจำนวนรวมกันอีกไม่น้อยกว่าสามคน

ผู้ถูกกักกันจะได้รับการพักการกักกันเมื่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเห็นชอบและอธิบดีอนุมัติ

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก”

⁵⁷ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”.

⁵⁸ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกันและวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน..ฯลฯ..”.

⁵⁹ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 44.

⁶⁰ กฎกระทรวง (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 ข้อ 3

3.3 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก

การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยใช้เครื่องมือระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) เป็นมาตรการหนึ่งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแทนการใช้เรือนจำ ซึ่งถูกคิดค้นขึ้นในช่วงปี 1960-1970 และหลังจากนั้นประมาณ 20 ปีได้มีการนำเทคโนโลยีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรและประเทศอื่นทั่วโลกเพื่อลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นสำคัญ การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1) เพื่อเป็นการลดความเสียหายของโทษจำคุกระยะสั้น หรือลดบรณมลทินแก่ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดหลุโทษจากการถูกคุมขังในเรือนจำ

2) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้ปรับสภาพชีวิตในชุมชนอิสระให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้กระทำความผิดจะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่คอยควบคุม สอดส่องดูแล และให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดสามารถปรับตัวเองในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ตามปกติ สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ได้อยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว อีกทั้งยังจะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับทราบข้อมูลข่าวสารความเจริญก้าวหน้าของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่กลับไปติดต่อกับสังคมในเรือนจำอีก

3) เพื่อลดความแออัดยัดเยียดของสถานที่คุมขัง

4) เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐที่ต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้ต้องขังบางประเภทที่ไม่จำเป็น เช่น ผู้กระทำความผิดเล็กน้อย หรือกระทำความผิดโดยพลั้งพลาดไป หรือผู้กระทำความผิดไปเพราะมีเหตุจำเป็นต่างๆ มิได้เกิดจากจิตใจชั่วร้าย⁶¹

จากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษโดยการจำคุกในเรือนจำ ทำให้แนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมุ่งเน้นไปที่การฟื้นฟู สภาพร่างกายและจิตใจของผู้กระทำความผิดให้มีความพร้อมที่จะกลับคืนสู่สังคมได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่ภายหลังจากที่พ้นโทษแล้ว แทนที่จะมุ่งเน้นไปที่การแก้แค้นทดแทนความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไป การใช้เรือนจำควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสังคมโดยรวมและไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เท่านั้น โดยได้มีการนำมามาตรการในการควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำมาใช้แทนการใช้เรือนจำ สำหรับผู้กระทำความผิดบางประเภทด้วยการควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำเป็นมาตรการใน

⁶¹ สีนาท โสคติปิณฑะ. (2560). *การใช้อุปกรณ์ติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. ภาควิชากฎหมาย. กลุ่มงานอาจารย์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 2. หน้า 5-6.*

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจมีได้ทั้งก่อนและหลังที่ผู้กระทำความผิดจะถูกจำคุกในเรือนจำ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ลดผลกระทบในทางลบอันเนื่องมาจากการใช้เรือนจำ และประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐ⁶² “การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ” มีความหมายใกล้เคียงกับ “การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชน” ซึ่งเป็นการใช้มาตรการในการควบคุมและแก้ไขผู้กระทำความผิดแบบต่าง ๆ ที่ได้กระทำโดยคนในชุมชน โดยอาศัยทรัพยากรในชุมชนแบบต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการแก้ไขผู้กระทำความผิด⁶³

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 89/1⁶⁴ และมาตรา 89/2⁶⁵ และในอนุ (3) ได้มีการบัญญัติให้มีการคุม

⁶² จูติมา ประเสริฐ. (2553). *การจำคุกในสถานที่อื่นที่ไม่ใช่เรือนจำ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 14-20.

⁶³ ยุทธภูมิ ต่อศิริกุลทล. (2550). *ปัญหาต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ ศึกษากรณี : การนำบ้านกึ่งวิถีมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 46.

⁶⁴ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพิ่มเติม (ฉบับที่ 25) มาตรา 89/1 บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา เมื่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจับร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้ขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในสถานที่อื่นตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอ หรือตามที่ศาลเห็นสมควรนอกจากเรือนจำก็ได้ โดยให้อยู่ในความควบคุมของผู้ร้องขอ หรือเจ้าพนักงานตามที่ศาลกำหนด ในการนี้ ศาลจะกำหนดระยะเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

⁶⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพิ่มเติม (ฉบับที่ 25) มาตรา 89/2 บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจับร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้จำคุกผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามที่ระบุไว้ในหมายศาลที่ออกตามคำพิพากษานั้น หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ก็ได้

(1) ให้จำคุกไว้ในสถานที่อื่นตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอหรือตามที่ศาลเห็นสมควรนอกจากเรือนจำหรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายจำคุก ทั้งนี้ ลักษณะของสถานที่ดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งต้องกำหนดวิธีการควบคุมและมาตรการเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นด้วย

(2) ให้จำคุกไว้ในเรือนจำหรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายจำคุกหรือสถานที่อื่นตาม (1) เฉพาะวันที่กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(3) ให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้นั้นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการพิจารณาของศาลตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงถึงฐานความผิด ความประพฤติ สวัสดิภาพของผู้ซึ่งต้องจำคุก ตลอดจนสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคมด้วย ทั้งนี้ ให้ศาลดำเนินการไต่สวนหรือสอบถามผู้เสียหาย เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องตามหมายจำคุก พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจในท้องถิ่นนั้น หรือผู้ซึ่งศาลเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้อง

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลกำหนดให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายนั้น เป็นผู้มีหน้าที่และรับผิดชอบในการดำเนินการตามคำสั่ง และให้นำความในมาตรา 89/1 วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”.

ขังนักโทษหรือจำเลยนอกเรือนจำได้ภายในเวลาที่ศาลกำหนด โดยสถานที่ขังต้องไม่ใช่สถานี่ ตำรวจ หรือสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน อีกทั้งต้องมีการควบคุมและมาตรการ ป้องกันการหลบหนีอย่างเหมาะสมด้วย ส่วนผู้มีอำนาจร้องขอเปลี่ยนสถานที่กักขัง ได้แก่ พนักงาน อัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ เจ้าพนักงานจัดการตามหมายขัง หรือเมื่อศาลเห็นสมควร โดยต้อง แสดงเหตุจำเป็นในการร้องขอดังกล่าวต่อศาล และภายหลังมีคำสั่งหากผู้ต้องหาหรือจำเลยมี พฤติการณ์เปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดีหรือขัดคำสั่งข้อปฏิบัติใด ๆ ของเจ้าพนักงาน ศาลมีอำนาจ เปลี่ยนคำสั่งให้นำไปคุมขังในเรือนจำก็ได้ การพิจารณาเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่จำคุกของผู้ กระทำความผิดให้ศาลคำนึงถึงฐานความผิด ความประพฤติ สวัสดิภาพของผู้กระทำความผิด สวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหายหรือสังคมด้วย เพราะหากผู้กระทำความผิดมีพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เป็นอันตรายต่อสังคมหรือผู้เสียหาย ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ นำตัวไปจำคุกในเรือนจำก็ได้

แนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้กระทำความผิด ที่จะสิทธิ เปลี่ยนจากการจำคุกในเรือนจำเป็นสถานที่อื่น เป็นการถ่วงดุลระหว่างข้อดีสำหรับการเปิดโอกาส ให้กับผู้กระทำความผิดซึ่งจำคุกในเรือนจำกลับคืนสู่สังคม โดยศาลต้องพิจารณาอย่างระมัดระวัง และก่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งกับผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายและสังคมมากที่สุด โดยมุ่งเน้นไป ที่การทำให้สังคมปลอดภัยจากตัวผู้กระทำความผิด และทางกลับกันผู้กระทำความผิดสามารถอยู่ ร่วมกับสังคมได้ อีกทั้งการใช้ดุลพินิจของศาลยังต้องพิจารณาประกอบกับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการ เดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556⁶⁶ ได้กำหนดให้เจ้าพนักงาน ซึ่งได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุก สามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีการจำกัดการ เดินทางและอาณาเขตแก่ผู้ต้องจำคุกได้⁶⁷ โดยให้คำนึงถึงเหตุจำเป็นซึ่งรวมถึงเหตุที่ผู้ซึ่งต้องจำคุก จะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตร ซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และผู้ซึ่งต้องจำคุก มีเหตุควรได้รับการดูแลการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ๆ และเจ้าพนักงานผู้ร้องขออาจเสนอ เงื่อนไขห้ามมิให้ออกนอกเขตสถานหรือสถานที่อื่นใดในช่วงเวลาที่กำหนดร่วมกับการใช้อุปกรณ์

⁶⁶ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 28 ก 22 มีนาคม 2556.

⁶⁷ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ข้อ 1 กำหนดว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตาม หมายจำคุก”.

อิเล็กทรอนิกส์⁶⁸ได้ ในระยะแรกได้มีการควบคุมผู้ต้องโทษด้วยการใช้กำไลอิเล็กทรอนิกส์โดยเน้นไปที่กลุ่มผู้ต้องโทษ 4 กลุ่ม⁶⁹ คือ

(1) ผู้ซึ่งต้องจำคุกชรา หรือป่วยเป็นโรคเอดส์ระยะสุดท้าย ไตวายเรื้อรัง มะเร็งระยะสุดท้าย หากจำคุกต่อไปต้องเสียชีวิตและต้องออกไปรับการรักษา เช่น ฟอกไตหรือฉายรังสีทุกสัปดาห์

(2) ผู้ซึ่งต้องจำคุกที่ต้องออกไปดูแลลูกและภรรยา หรือพ่อแม่ที่แก่ชรา ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

(3) ผู้ซึ่งต้องจำคุกที่เจ็บป่วยเรื้อรังและต้องเข้ารับการรักษาต่อเนื่อง

(4) กลุ่มนักโทษที่มีเหตุทะเลาะวิวาทลงโทษ เช่น คลอดบุตร วิกฤตจิต⁷⁰

พนักงานเจ้าหน้าที่⁷¹ มีหน้าที่ต้องคอยตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ถูกจำกัด⁷² ว่ามีการปฏิบัติหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามแผนดำเนินการของศาลหรือไม่ ต้องรวบรวมข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ อุปนิสัย และความประพฤติของผู้ถูกจำกัด รายงานข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมของผู้ถูกจำกัดว่า

⁶⁸ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ข้อ 1 กำหนดว่า “อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ หรือ เครื่องมือใด ๆ ที่ใช้ติดตามตัว หรือที่ใช้สวมใส่ข้อมือ ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นใดของผู้ถูกจำกัด รวมทั้งระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดได้”.

⁶⁹ กระทรวงยุติธรรม. (2556). “Electronic Monitoring การนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดในประเทศไทย”. *วารสารยุติธรรม*, 13(4). หน้า 22-25.

⁷⁰ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ข้อ 2 กำหนดว่า “ในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตแก่ผู้ซึ่งต้องจำคุกผู้ใด ให้เจ้าพนักงานคำนึงถึงเหตุจำเป็นซึ่งรวมถึงเหตุ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก

(2) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตร ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ และขาดผู้อุปการะ

(3) ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

(4) ผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการดูแลการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ๆ”.

⁷¹ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ข้อ 1 กำหนดว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามกฎกระทรวงนี้.

⁷² กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ข้อ 1 กำหนดว่า “ผู้ถูกจำกัด” หมายความว่า ผู้ซึ่งศาลมีคำสั่งให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทาง และอาณาเขตของผู้นั้น”.

เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแก่เจ้าพนักงาน สอบถาม ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือผู้ถูกจำกัดเกี่ยวกับความประพฤติและการทำมาหาเลี้ยงชีพ⁷³

ในกรณีที่ผู้ถูกจำกัดถอด หรือดัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้ายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เกิดการชำรุดเสียหายทำให้ไม่สามารถติดตามตรวจสอบผู้ถูกควบคุมโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบจะต้องรับรายงานเหตุดังกล่าวให้เจ้าพนักงานทราบโดยเร็ว⁷⁴

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำมาใช้ปรากฏตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 89/2 เป็นหลักกฎหมายที่สนับสนุนการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ แต่บทบัญญัติมาตราดังกล่าวกำหนดให้กระทำได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดได้จำคุกมาแล้วบางส่วน กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดต้องเข้าไปรับสภาพที่ไม่พึงประสงค์ภายในเรือนจำเข้าไปเรียนรู้คุณลักษณะทางด้านลบในการเป็นอาชญากรภายในเรือนจำแล้ว ก่อนที่จะถูกปล่อยออกมาซึ่งไม่ใช่บทบัญญัติที่ให้ศาลใช้มาตรการลงโทษอย่างอื่น โดยไม่ใช่เรือนจำต้องแต่ชั้นมีคำพิพากษา และเนื่องจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวคล้ายกับการพักการลงโทษ จึงมีการนิยมใช้การพักการ

⁷³ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ข้อ 6 กำหนดว่า “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกจำกัดฝ่าฝืนเงื่อนไข หรือสอบถามบุคคลที่อยู่ในที่นั้น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ อุปนิสัย และความประพฤติของผู้ถูกจำกัด

(2) รายงานข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นเหตุควรแก้ไข เปลี่ยนแปลงการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดแก่เจ้าพนักงานทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

(3) สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือผู้ถูกจำกัดตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรในเรื่อง ความประพฤติ และการประกอบอาชีพ

(4) ตรวจสอบการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ เงื่อนไข และแผนดำเนินการที่ศาลให้ ความเห็นชอบตามข้อ 3”.

⁷⁴ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ข้อ 5 กำหนดว่า “ให้เจ้าพนักงานจัดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบผู้ถูกจำกัดตามสมควร เพื่อมิให้บุคคลใดดัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าด้วยกรณีใด ๆ เพื่อมิให้มีการบังคับตามคำสั่งศาล

ในกรณีที่พบว่ามิเหตุตามวรรคหนึ่ง หรือเหตุอื่นใดที่ทำให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชำรุด เสียหายหรือไม่สามารถใช้งานได้ตามคำสั่งศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเจ้าพนักงานทราบทันที”.

ลงโทษมากกว่า เนื่องจากผู้ต้องขังจะได้รับการปล่อยออกตัวออกมาสู่สังคมโดยไม่มีการจำกัดเสรีภาพในสถานที่อื่นอีก

ข้อดีของการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดในประเทศไทย นอกจากจะช่วยให้ลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ อันส่งผลให้เป็นการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ทำให้ยากต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับกลายเป็นคนดี ยังส่งผลดีอีกหลายประการ ดังนี้

1) ในกรณีที่หากผู้กระทำความผิดที่ไม่รุนแรงหรือมิใช่อาชญากรโดยสันดาน การที่ไม่ต้องอยู่ในเรือนจำจะช่วยลดปัญหาการเรียนรู้ความเป็นอาชญากร ซึ่งมีผลทำให้กระทำความผิดซ้ำและรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม รวมถึงปัญหาที่สังคมไม่ยอมรับคนที่ติดคุกออกไปอยู่ร่วมในสังคมอันเป็นปัญหาที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดกลับเข้ามาอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุขได้ยากลำบาก อีกทั้งก็จะ เป็นการให้สมาชิกในชุมชนร่วมกันสอดส่องดูแลความประพฤติของผู้กระทำความผิดในขณะที่ ถูกจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัยได้อีกด้วย

2) หากผู้กระทำความผิดเป็นหญิงได้กระทำความผิดขณะที่มีครรภ์หรือมีบุตรที่อยู่ในวัยพึ่งพิง หรือผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนหญิงได้รับการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัยจะช่วยลดผลกระทบที่เกิดจากการจองจำผู้กระทำความผิดหญิงในเรือนจำทั้งเรื่องของสุขภาพทางเพศ ความเป็นอยู่และการเจริญเติบโตของบุตร รวมทั้งจะช่วยสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในครอบครัว กรณีที่หญิงนั้นมีบุตรในวัยพึ่งพิงที่จะได้รับการเลี้ยงดูให้มีความรักความอบอุ่นจากมารดาของตน

3) เมื่อพิจารณาจากลักษณะการกระทำความผิดแล้ว การกระทำความผิดของบางกรณีไม่เหมาะสมที่จะคุมประพฤติแบบธรรมดา ซึ่งมีวิธีการควบคุมอย่างไม่เข้มงวดอันทำให้สังคมรู้สึกไม่ปลอดภัย หรือไม่เกรงกลัวที่จะกระทำความผิดบางอย่างเหล่านั้น การจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นมาตรการลงโทษที่ใช้สำหรับกรณีที่ศาลเห็นว่า การกระทำนั้นหากจะใช้โทษจำคุกก็จะเป็นการรุนแรงจนเกินไป แต่หากใช้การคุมประพฤติธรรมดาก็จะเบาจนเกินไป ไม่ได้สัดส่วนกับลักษณะของการกระทำความผิด ดังนั้น การใช้มาตรการลงโทษโดยการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัยจะช่วยสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้แก่สังคม อันจะทำให้ประชาชนและสังคมเชื่อมั่นในระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

4) ช่วยประหยัดงบประมาณในการดูแลผู้กระทำความผิดในกรณีที่มีการจำคุกไว้ในเรือนจำ ซึ่งมีการใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากทั้งในเรื่องค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า หรือค่าใช้จ่ายอย่างอื่นที่รัฐต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นจำนวนปีละหลายล้านบาท

จะเห็นได้ว่าสำหรับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลจะพิจารณาใช้กำหนดเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้การจำคุกในเรือนจำ ศาลต้องพิจารณาถึงประเภทของผู้กระทำความผิด ลักษณะของฐานความผิดและระยะเวลาที่จะสั่งให้จำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย หรือการคุมประพฤติ โดยหลักแล้ว

กรณีความผิดที่จะถือว่าร้ายแรงหรือไม่ ควรเปิดโอกาสให้เป็นดุลพินิจของศาล แต่หากให้ดุลพินิจโดยไม่มีขอบเขต อาจจะไม่เกิดผลดีต่อผู้เสียหายและสังคม ก่อนที่ศาลจะสั่งให้ กำหนดให้อยู่ภายใต้การควบคุมด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ควรมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมไว้ให้สมบูรณ์ เพื่อที่จะนำสถิติมาประกอบการพิจารณาคดี สำหรับการพิจารณาคดีของศาลก่อนที่ศาลจะสั่งให้ใช้มาตรการลงโทษโดยการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย หรือมาตรการคุมประพฤติศาลต้องพิจารณารายงานการสืบเสาะก่อนการพิพากษา อันประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิดและลักษณะของการกระทำความผิด ได้แก่

1) ข้อมูลของผู้กระทำความผิด ได้แก่ ประวัติภูมิหลังการกระทำความผิด หรือสถิติอาชญากรรมที่จัดทำขึ้น โดยกระทรวงยุติธรรม

2) ลักษณะของการกระทำความผิด เพื่อจะทราบสาเหตุหรือความรุนแรงของการกระทำผิด รวมถึงพยานบุคคลและพยานแวดล้อมที่จะบ่งบอกถึงเหตุจูงใจในการกระทำความผิด

4) ผลกระทบต่อผู้เสียหายหรือสังคม รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้เสียหายด้วย และข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ

5) ความยินยอมของผู้กระทำผิดที่จะถูกจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย

โดยการพิจารณานั้นศาลต้องคำนึงถึงสถานที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยของผู้กระทำความผิด ก่อนที่จะมีการสั่งให้ใช้การจำกัดเสรีภาพไว้โดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งต้องหามาตรการป้องกันการหลบหนีมาประกอบการสั่งให้จำกัดเสรีภาพไว้ด้วย กรณีผู้กระทำผิดละเมิดหรือฝ่าฝืนเงื่อนไข ศาลสามารถขกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งแล้วสั่งให้จำคุกผู้กระทำผิดไว้ในเรือนจำได้ อีกทั้งการนำเครื่องมือควบคุมอิเล็กทรอนิกส์มาใช้และให้อยู่ภายใต้การควบคุมของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ทั้งนี้ ผู้กระทำผิดควรจะเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องมือดังกล่าวหรือไม่ ให้ศาลพิจารณาถึงสถานะของผู้กระทำความผิดเป็นรายกรณีไป นอกจากนี้ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำลายเครื่องมือควบคุมอิเล็กทรอนิกส์ และหลบหนีไปจากที่อยู่อาศัยควรกำหนดให้มีความรับผิดชอบทางอาญาด้วย⁷⁵

⁷⁵ สีนาท โสทธิปิณทะ, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 61, หน้า 14-15.

3.4 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราว หมายถึง การอนุญาตให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพ้นจากการควบคุมของเจ้าพนักงานหรือศาลตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อไม่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกควบคุมหรือขังเป็นเวลานานเกินกว่าที่จำเป็นระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณา เหตุที่กฎหมายต้องบัญญัติหลักเกณฑ์เรื่องการปล่อยชั่วคราวไว้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้

การพิจารณาสั่งปล่อยชั่วคราวเป็นดุลพินิจของผู้พิพากษาโดยแท้ โดยการพิจารณาสั่งตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ผู้มีอำนาจสั่งจะต้องพิจารณาสั่งอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันสูงจนเกินควรแก่กรณีไม่ได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสืออย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนด การปล่อยชั่วคราวแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1)การปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน คือการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องทำสัญญาประกัน และไม่ต้องมีหลักประกัน เพียงแต่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามหมายนัดหรือหมายเรียกเท่านั้น

2)การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน คือ การปล่อยชั่วคราวโดยผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือผู้ประกันทำสัญญาประกันและลงลายมือชื่อไว้ในสัญญาประกันว่าจะปฏิบัติตามนัดหรือหมายเรียกของศาล ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกปรับตามจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในสัญญาประกัน

3)การปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน คือ การปล่อยชั่วคราวโดยผู้ประกัน หรือผู้เป็นหลักประกันต้องลงลายมือชื่อในสัญญาประกันต่อศาลว่าจะปฏิบัติตามนัดหรือตามหมายเรียกของศาล และมีการวางหลักประกันไว้เพื่อที่จะสามารถบังคับเอากับหลักประกันตามจำนวนที่ระบุไว้เมื่อมีการผิดสัญญา

ในปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) ในส่วนที่เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและบังคับคดีนายประกัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2558 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป ซึ่งในการแก้ไข

กฎหมายคราวนี้มีส่วนที่เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวใน มาตรา 108 วรรคสาม มาตรา 110 วรรคสาม และมาตรา 117 วรรคสอง

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคสาม⁷⁶ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีเงื่อนไข ซึ่งเดิมในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราว เช่น ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมารายงานตัวตามที่ศาลกำหนด หรือห้ามเดินทางออกนอกประเทศ หรือให้ละเว้นกิจกรรมบางอย่างที่อาจเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นอีก เป็นต้น การแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 108 วรรคสาม ในครั้งนี้ เป็นการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมเพื่อรองรับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางมาใช้ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่จะช่วยตรวจสอบการเดินทางหรือตรวจสอบตำแหน่งที่อยู่จากระยะไกล อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อยู่ในรูปแบบของกำไลข้อมือหรือกำไลข้อเท้าซึ่งติดไว้ที่ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย หากปรากฏว่ามีการพยายามทำลายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ติดไว้กับผู้ต้องหาหรือจำเลย ตัวอุปกรณ์จะส่งสัญญาณแจ้งเตือนให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ควบคุมและติดตามการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทราบ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์จะตรวจสอบว่ามีการฝ่าฝืนเงื่อนไขการปล่อยชั่วคราว หรือมีการทำลายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จริงหรือไม่หากพบว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนเงื่อนไข หรือพยายามทำลายอุปกรณ์ เช่น ดัดสายรัดจริงเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์จะแจ้งให้ศาลที่มีคำสั่งให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทราบ เพื่อให้ศาลออกหมายจับ จากนั้นจึงแจ้งเจ้าพนักงานตำรวจดำเนินการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อไป ปัจจุบันอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ระบบทำงาน 2 ระบบ คือ ระบบคลื่นความถี่ หรือระบบ RF และระบบสัญญาณดาวเทียมหรือระบบ GPS ในบางกรณีอาจใช้ทั้งสองระบบควบคู่กันไปก็ได้

อย่างไรก็ตาม การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้น เป็นเรื่องที่บุคคลดังกล่าวต้องให้ความยินยอม ศาลจะสั่งให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยผู้ต้องหาหรือ

⁷⁶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30). มาตรา 108 วรรคสาม. บัญญัติว่า “ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น”

จำเลยไม่ยินยอมไม่ได้ และในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเป็นเยาวชน มาตรา 108 วรรคสาม กำหนดให้ศาลสั่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับเยาวชนได้ก็ต่อเมื่อเยาวชนนั้นมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่นเท่านั้น

ข้อพิจารณาประการต่อมาคือ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวย่อมส่งผลกระทบต่อหลักเกณฑ์การพิจารณาปล่อยชั่วคราวที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเรียกประกันและการกำหนดวงเงินประกัน โดยหลักการเมื่อศาลมีคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวย่อมแสดงอยู่ในตัวว่า ศาลสามารถตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวจากการติดตามสัญญาณจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ดังนั้น ความเสี่ยงหรือโอกาสที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวจะหลบหนีไม่มาศาลตามนัด หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่นในระหว่างปล่อยชั่วคราวย่อมลดลง การพิจารณาหลักประกันหรือวงเงินตามสัญญาประกันควรจะลดลงเช่นเดียวกัน หรือศาลอาจใช้ดุลพินิจปล่อยชั่วคราวโดยไม่จำเป็นต้องมีหลักประกันก็ได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 ยังไม่มีรายละเอียดในส่วนนี้ไว้ สำนักงานศาลยุติธรรมอยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขข้อบังคับดังกล่าวให้สอดคล้องกับ มาตรา 110 วรรคสาม⁷⁷ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) ที่แก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

ข้อพิจารณาอีกประการหนึ่งคือ เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น ๆ ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในการใช้ การดูแลรักษาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวด้วย เพราะอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวดังกล่าวเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่ศาลสามารถติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยจากการตรวจสอบสัญญาณจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งติดอยู่กับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น ๆ นั่นเอง หากผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำการใด ๆ ให้ตัวอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้นไม่สามารถใช้การได้ไม่ว่าโดยวิธีใด เช่น พยายามถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือทำให้ระบบสัญญาณมีข้อขัดข้อง ก็จะทำให้ศาลไม่สามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ ดังนั้น

⁷⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30). มาตรา 110 วรรคสาม. บัญญัติว่า “การเรียกประกันหรือหลักประกันตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะเรียกจนเกินสมควรแก่กรณีมิได้ และต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรการป้องกันต่างๆ ที่ได้ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวประกอบด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือข้อบังคับของประธานศาลฎีกาแล้วแต่กรณี”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 117 วรรคสอง⁷⁸ จึงบัญญัติเพิ่มเติมว่า หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานเบื้องต้นว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี เพื่อให้ศาลมีอำนาจเรียกให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมาสอบถาม หรืออาจเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราว หรือหากตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยทำลายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และหลบหนีจริง ศาลจะออกหมายจับผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อไป

3.5 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกคุมประพฤติ⁷⁹

ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) มาตรา 56⁸⁰ ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

⁷⁸ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30). มาตรา 117 วรรคสอง. บัญญัติว่า “ในกรณีที่มิคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา 108 วรรคสาม กับผู้ต้องหาหรือจำเลยใด ถ้าปรากฏว่าอุปกรณ์ดังกล่าวถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นจะหลบหนี”

⁷⁹ สีนาท โสทธิพิณพะ. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 61. หน้า 9-10.

⁸⁰ ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25). มาตรา 56. บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

(1) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ

(2) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

(3) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปีแล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึก ความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้น มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ไม่ว่าจะเป็นโทษจำคุกหรือปรับ อย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

- (1) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ
- (2) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือ ความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ
- (3) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปีแล้ว มากระทำความผิด อีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และเมื่อ ศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต

เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนด ข้อเดียวหรือหลาย ข้อตามควรแก่กรณีได้ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะ ได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบ อาชีพ หรือจัดให้กระทำ กิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์
  - (2) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ
  - (3) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนอง เดียวกันอีก
  - (4) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือ จิตใจ หรือความ เจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด
  - (5) ให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด
  - (6) ห้ามออกนอกสถานที่อยู่อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ จะใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการ เดินทางด้วยก็ได้
  - (7) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเยียวยาความเสียหายโดยวิธีอื่นให้แก่ผู้เสียหาย ตามที่ผู้กระทำ ความผิดและผู้เสียหายตกลงกัน
  - (8) ให้แก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม หรือชดใช้ ค่าเสียหายเพื่อการดังกล่าว
  - (9) ให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินตามที่ศาลเห็นสมควรว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย หรือก่อให้เกิด ภัยอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน
  - (10) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ ผู้กระทำความผิด กระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดขึ้นอีก หรือเงื่อนไขในการเยียวยาผู้เสียหาย ตามที่เห็นสมควร
- เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคสองนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ ศาลตามคำขอของ ผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานว่า พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องแก่การควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้ เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรศาล อาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้หรือจะ กำหนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคสองที่ศาล ยังมิได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้หรือถ้ามีการ กระทำผิดทัณฑ์บนให้นำบทบัญญัติมาตรา 47 มาใช้บังคับโดย อนุโลม”

นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะเป็นโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติ ของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้ เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลายข้อตามควรแก่กรณีได้ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระทำการกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์

(2) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(3) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติดอนอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก

(4) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(5) ให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(6) ห้ามออกนอกสถานที่อยู่อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางด้วยก็ได้

(7) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเยียวยาความเสียหายโดยวิธีอื่นให้แก่ผู้เสียหายตามที่ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายตกลงกัน

(8) ให้แก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม หรือชดใช้ค่าเสียหายเพื่อการดังกล่าว

(9) ให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินตามที่ศาลเห็นสมควรว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน

(10) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกากระทำความผิดขึ้นอีก หรือเงื่อนไขในการเยียวยาผู้เสียหายตามที่เห็นสมควร เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคสองนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการ หรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์ที่เกี่ยวแก่การควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใด

เสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคสองที่ศาลยังมิได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้ หรือถ้ามีการกระทำผิดทับบนให้นับบทบัญญัติมาตรา 47 มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยในมาตรา 56 วรรคสาม (6) ให้อำนาจศาลในการกำหนด ห้ามออกนอกสถานที่อยู่อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางด้วยก็ได้ เพื่อเป็นการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกากระทำความผิดขึ้นอีก เป็นมาตรการในการพิพากษารอการลงโทษ และกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติจำเลยไว้

ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. 2560⁸¹ นิยามความหมายของคำว่า “อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์พร้อมกับชุดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการติดตามตัว รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวหรือตำแหน่งของผู้ถูกคุมความประพฤติ และ “อุปกรณ์อื่นใด” ซึ่งหมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอื่นนอกจากสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์พร้อมกับชุดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการติดตามตัวผู้กระทำความผิด รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวหรือตำแหน่งของผู้ถูกคุมความประพฤติ กฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดกับผู้ถูกคุมความประพฤติและตรวจสอบผู้ถูกคุมความประพฤติ⁸² ตลอดจนวิธีการให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติดำเนินการ⁸³ รวมถึงหลักเกณฑ์ให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในกรณีปกติ⁸⁴ และในกรณีฉุกเฉิน⁸⁵

⁸¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอน 92 ก ลง 8 กันยายน 2560.

⁸² กฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. 2560 ข้อ 2 กำหนดว่า “หลักเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบผู้ถูกคุมความประพฤติว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งคุมความประพฤติ

(2) ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ ตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง”.

⁸³ กฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. 2560 ข้อ 3 กำหนดว่า “วิธีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการ ดังต่อไปนี้

นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติคุ้มครองประพจน์ พ.ศ. 2559⁸⁶ มาตรา 14 (7) กำหนดให้พนักงานคุ้มครองประพจน์มีอำนาจหน้าที่ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการใช้อุปกรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(1) ชี้แจงให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงเงื่อนไขการคุมความประพฤติ และสิทธิของผู้ถูก คุมความประพฤติ ด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร รวมทั้งผลที่จะได้รับจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

(2) แนะนำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงวิธีการใช้ และแจ้งข้อปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการ ดูแลรักษาอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(3) แจ้งให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงการห้ามคัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือถอดอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(4) สวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่ข้อมือหรือ ข้อเท้าของผู้ถูกคุมความประพฤติหรือติดอุปกรณ์ดังกล่าวที่ตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ ตามรูปแบบหรือประเภทของการใช้ อุปกรณ์นั้น โดยมีชักช้า ภายหลังศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ ได้แจ้งให้สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการคุมความ ประพฤติโดยใช้อุปกรณ์ดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติตามวรรคหนึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชน จะต้องมีบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็ก หรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย บุคคลหรือองค์กรที่รับดูแลเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ เข้าร่วมรับ ฟังการชี้แจงด้วย”.

⁸⁴ กฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาล หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. 2560 ข้อ 4 กำหนดว่า “เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้ ให้พนักงานคุมประพฤติถอดอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(1) ครบกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

(2) ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด ในการติดตาม ตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(3) เหตุอื่นใดที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร

การถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามรูปแบบ หรือประเภทของการ ใช้อุปกรณ์นั้น และเมื่อพนักงานคุมประพฤติได้ทำการถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดแล้ว ให้ตรวจสอบ การชำรุดและจัดเก็บอุปกรณ์ดังกล่าว”.

⁸⁵ กฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาล หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. 2560 ข้อ 5 กำหนดว่า “เมื่อมีเหตุฉุกเฉินดังต่อไปนี้ ให้พนักงานคุมประพฤติถอด อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติโดยมิชักช้า

(1) ผู้ถูกคุมความประพฤติเจ็บป่วยรุนแรง

(2) ผู้ถูกคุมความประพฤติประสบอุบัติเหตุร้ายแรงหรือได้รับอันตรายสาหัส

การถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในข้อ 4 วรรคสอง มาใช้บังคับโดย อนุโลม และให้พนักงานคุมประพฤติรับรายงานผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติทราบทันที เพื่อรายงานศาลหรือเจ้า พนักงานผู้มีอำนาจเพื่อมีคำสั่งต่อไปโดยเร็ว”.

⁸⁶ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอน 88 ก ลง 3 ตุลาคม 2559.

3.6 ตารางเปรียบเทียบการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ของไทยกับต่างประเทศ

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัว (EM)	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา
รูปแบบ	1.สายรัดข้อมือประเภท FMD (Ankle Bracelet (Traditional – FMD)) 2.สายรัดข้อมือประเภท Cell Unit (Ankle Bracelet (Cell Unit))	1.สายรัดข้อมือประเภท FMD (Ankle Bracelet (Traditional – FMD)) 2.สายรัดข้อมือประเภท Cell Unit (Ankle racelet (Cell Unit))	1.สายรัดข้อมือประเภท FMD (Ankle Bracelet (Traditional–FMD)) 2.สายรัดข้อมือประเภท Cell Unit (Ankle Bracelet (Cell Unit))
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก	1.ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึง อันตรายแก่ชีวิตถ้าต้อง จำคุก 2.ผู้ ซึ่ง ตั อ ง จำ กุ ก จำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดาสามี ภริยา หรือ บุตรซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ 3.ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วย และต้องได้รับการรักษา อย่างต่อเนื่อง และ 4.ผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุ ควรได้รับการดูแลการ บังคับให้จำคุกด้วยเหตุ อื่นๆ	1.เป็นมาตรการลงโทษใน ชุมชน 2.บุคคลอายุ 18ปีขึ้นไป ถูกศาลพิพากษาจำคุก 3 เดือนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 4 ปี 3.บุ ค ล ช้ ง ถู ก ศ า ล พิพากษาจำคุก 4 ปี ขึ้น ไปแต่มีสภาพแวดล้อมดี เป็นพิเศษ	1.เป็นมาตรการทางเลือก แทนโทษจำคุก 2.ผู้ได้รับการลงโทษจำคุก ไม่เกิน 6 เดือน 3.ผู้ได้รับการพักโทษซึ่ง ถูกศาลพิพากษาจำคุกไม่ เกิน 12 เดือน

ตารางที่ 3.6 ตารางเปรียบเทียบการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM)	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว	ป.วิ.อาญา มาตรา 108 วรรคสาม มาตรา 110 วรรคสาม และมาตรา 117 วรรคสอง	มาตรา 3AB (2) ศาลเห็นว่ามีความจำเป็นต้องวางข้อกำหนดให้มีผู้จัดหา มา ซึ่ง เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	จำเลยเป็นผู้มีคุณสมบัติ ที่ จะได้รับการประกันตัวตามอนุมาตราอี ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (CRIMINALPROCEDURE) มาตรา 17-6-1 และได้ใช้จ่ายเงินตามที่ศาลกำหนดในการปล่อยจากที่คุมขังแล้ว ศาล จะทำการแจ้งไปยังนายอำเภอ (Sheriff)
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้กับผู้ถูกคุมประพฤติ	กฎกระทรวงการใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดใน การติดตามตัวผู้ถูกคุม ความประพฤติ ตาม เงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้า พนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. 2560	1.ศาลมีคำพิพากษากำหนด โทษจำคุกเป็นระยะเวลาไม่ น้อยกว่า 28 สัปดาห์ แต่ไม่ เกินกว่า 51 สัปดาห์ 2.ศาลมีคำพิพากษาตั้งแต่ 2 คำพิพากษาขึ้นไป ในคราว เดียวศาลจะมีคำพิพากษาให้ รอลงโทษได้ก็ต่อเมื่อ ระยะเวลาลงโทษตาม คำ พิพากษารวมแล้ว ไม่เกิน กว่า 65 สัปดาห์	1.เป็นมาตรการคุมประพฤติ แบบเข้ม 2.ผู้กระทำความผิดไม่รู้ กระทำความผิดไม่ร้ายแรง ไม่มีอาการทางจิตหรือ อารมณ์ไม่ปกติ หรือกระทำ ความผิดเกี่ยวกับเพศ 3.ผู้กระทำความผิดอาญา ต่อ ผู้เสียหายที่เป็นผู้เยาว์หรือ ความผิดทางเพศที่ เป็น อันตราย

เปรียบเทียบการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุกระหว่างประเทศไทยกับประเทศอังกฤษและอเมริกา ในประเทศไทยได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ซึ่งต้องจำคุก 4 กลุ่ม คือ ผู้ซึ่งต้องจำคุกชราและจะถึงอันตรายต่อชีวิต ผู้ซึ่งต้องจำคุกที่จำเป็นต้องออกไปเลี้ยงดูบิดามารดา สามี ภริยา หรือบุตรซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วย

และต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการทูลเกล้าการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ส่วนในประเทศอังกฤษนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับบุคคล 3 กลุ่ม คือ บุคคลที่ถูกใช้มาตรการลงโทษในชุมชน บุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไปและถูกศาลพิพากษาให้จำคุก 3 เดือนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 4 ปี และบุคคลซึ่งถูกศาลพิพากษาให้จำคุก 4 ปีขึ้นไป แต่มีสภาพแวดล้อมดีเป็นพิเศษ และในประเทศอเมริกาได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับบุคคล 3 กลุ่ม คือ บุคคลที่ถูกใช้มาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุก บุคคลผู้ได้รับการลงโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน และบุคคลผู้ได้รับการพักโทษซึ่งถูกศาลพิพากษาจำคุกไม่เกิน 12 เดือน

เปรียบเทียบการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราวระหว่างประเทศไทยกับประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกา ในประเทศไทยได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราวได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคสาม มาตรา 110 วรรคสาม และมาตรา 17 วรรคสอง ส่วนในประเทศอังกฤษได้กำหนดไว้ในมาตรา 3 AB (2) ของ The Bail Act โดยศาลเห็นว่ามีความจำเป็นต้องวางข้อกำหนดให้มีผู้จัดหาซึ่งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยทำข้อตกลงกับผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และประเทศสหรัฐอเมริกาคำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Criminal Procedure) มาตรา 17-6-1 อนุ c ซึ่งจำเลยต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการประกันตัวและได้ใช้จ่ายเงินตามที่ศาลกำหนดในการปล่อยตัวออกจากที่คุมขังแล้ว ศาลจะแจ้งไปยังนายอำเภอ (Sheriff)

เปรียบเทียบการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกคุมประพฤติดระหว่างประเทศไทยกับประเทศอังกฤษและประเทศอเมริกา ในประเทศไทยได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกคุมประพฤติดโดยมีกฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. 2560 ส่วนในประเทศอังกฤษนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้มี 2 เงื่อนไข คือ กรณีศาลมีคำพิพากษากำหนดโทษจำคุกเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 28 สัปดาห์ แต่ไม่เกินกว่า 51 สัปดาห์ และกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาตั้งแต่ 2 คำพิพากษาขึ้นไปในคราวเดียว ศาลจะมีคำพิพากษาให้รื้อการลงโทษได้ก็ต่อเมื่อระยะเวลาลงโทษตามคำพิพากษารวมแล้วไม่เกินกว่า 65 สัปดาห์ และประเทศอเมริกานำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกคุมประพฤติด 3 กลุ่ม คือ ผู้ที่ถูกใช้มาตรการคุมประพฤติแบบเข้ม ผู้กระทำความผิดไม่ร้ายแรง ไม่มีอาการทางจิตหรืออารมณ์ไม่ปกติ หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ผู้กระทำความผิดอาญาต่อผู้เสียหายที่เป็นผู้เยาว์หรือความผิดทางเพศที่เป็นอันตราย

จากตารางเปรียบเทียบดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้พัฒนาระบบกฎหมายโดยนำหลักเกณฑ์ต่างๆ ของกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับบุคคล 3 ประเภทคือ ผู้ต้องโทษจำคุก ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และผู้ถูกคุมประพฤติ โดยมีการแก้ไขกฎหมายและออกกฎกระทรวงให้นำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในกับบุคคลดังกล่าวคล้ายกันกับมาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุกของประเทศสหรัฐอเมริกาและมาตรการลงโทษในชุมชนของประเทศอังกฤษ ซึ่งทำให้สามารถลดปัญหานักโทษแออัดในเรือนจำไปและภาระค่าใช้จ่ายของเรือนจำได้ระดับหนึ่ง

3.7 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ดังนี้

1.กระทรวงยุติธรรม กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด ในวิธีการเพื่อความปลอดภัย

2.กรมราชทัณฑ์ ดำเนินการให้มีมาตรการบังคับโทษด้วยวิธีการอื่น นอกจากการควบคุมขัง กักขัง หรือจำคุก ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง กำหนดให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด และกำหนดให้กรมราชทัณฑ์มีอำนาจควบคุมตรวจสอบ และจำกัดการเดินทางหรือบริเวณของผู้ถูกกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดได้

3.กรมคุมประพฤติ กำหนดอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดตามคำสั่งศาล เพื่อรองรับวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

4.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีผู้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวหลบหนี ให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการจับกุม ตามการใช้อำนาจบริหารระหว่างกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ทำงานที่ความร่วมมือระหว่างกัน